

Europa užbaigė paskutinį savo statybos etapą

Šv. Jeronimo katedra, kur buvo pasirašyta Lisabonos sutartis.

Lisabona, gruodžio 13 d. (ELTA) — Lisabonoje Europos Sąjungos (ES) Reformų sutartį pasirašęs prezidentas Valdas Adamkus pabrėžia, jog šis dokumentas Lietuvai turi didelę

istorinę, simbolinę svarbą, nes ES naujokė, aktyviai įsitraukusi į derybų procesą, sėkmingai tarpininkavo, kad būtų pasirašytas ES ateities svarbus aktas.

Pasak valstybės vadovo, Lietuva paneigė ES šalių senbuvų baimes, kad naujos narės su savo problemomis apsunkins tarptautinės bendruomenės veiklą. Prezidentas pabrėžė, kad būtent mūsų šalis — maža valstybė — padėjo surasti kompromisą, kurio buvo ieškota gana ilgai ir skausmingai.

„Mes neleidome derybose atskirti mūsų kaimynės Lenkijos ir parodėme Europai tikrojo solidarumo vertę, kuris šiandien patvirtintame dokumente įprasminamas 27 ES narių vadovų parašais“, — po sutarties pasirašymo sakė Lietuvos vadovas.

Prezidento teigimu, kartu mūsų šalis paliudijo ir savo valstybinį, politinį tvirtumą, kad neketina būti tik tyli pritarėja, kad gins savo interesus bendrame ES reikalų kontekste.

Valstybės vadovas įsitikinęs, kad dabar europiečiai galės susitelkti konkrečioms darbams — turime užbaigti kurti vidaus rinką. Simboliška, kad sutarties pasirašymas sutampa su ES vidaus sienų panaikinimu.

Nukelta į 6 psl.

Įtakingiausias Lietuvoje — A. Brazauskas

Vilnius, gruodžio 13 d. (BNS) — Įtakingiausiu Lietuvos žmogumi antrus metus iš eilės išrinktas kadenciją baigęs prezidentas, buvęs premieras Algirdas Brazauskas.

Tai rodo savitrašio „Veidas“ skelbiamas sąrašas, sudarytas apklausus Seimo narius, verslininkus, eilinius gyventojus.

A. Brazauskas sau už nugaros

paliko dabartinį ministrą pirmininką Gediminą Kirklį bei prezidentą Valdą Adamkų, kurie įtakingiausių Lietuvos žmonių dešimtuose užėmė atitinkamai 3 ir 4 vietas.

Antrąją vietą dešimtuose užima verslininkas, vienas iš „Achemos“ grupės savininkų Bronislovas Lubys, penktąją — vienas iš „Vilniaus prekybos“ akcininkų Nerijus Numavi-

čius, 6-ąją — pagrindinis dienraščio „Lietuvos rytas“ akcininkas Gedvydas Vainauskas.

Į dešimtuką taip pat pateko konservatorių vadovas Andrius Kubilius (7 vieta), kardinolas Audrys Juozas Bačkis (8 vieta), arkivyskupas Sigitas Tamkevičius (9 vieta) ir Konstitucinio Teismo pirmininkas Egidijus Kūris (10 vieta).

Šiame numeryje:

- Sporto apžvalga. Futbolas. Bėgimas (p. 2)
- Kitu žvilgsniu. Lietuvos stribuomenė (p. 3)
- Apie atsakymus į „klausimėlius“ pasaulio mastu (p. 3)
- Pirmasis „Dainavos“ Kalėdinis koncertas (p. 4)
- Frankfurte — diskusijos apie Lietuvą (p. 5, 9)
- Kaip kalbame (p. 8)
- Lietuva ir Latvija (5) (p. 9)
- Lietuvių Dailės muziejuje — menininkų desantas (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.35 LT
1 EUR — 3.45 LT

Streikininkai vers ministrę

Vilnius, gruodžio 13 d. (BNS) — Streikuojančių mokytojų vadovai parlamente telkia balsus verčiant iš posto švietimo ir mokslo ministrę Romą Žakaitienę. Ketvirtadienį streikininkų vadovai susitiko su opozicine Liberalų sąjūdžio (LS) frakcija ir gavo patikinimą, kad liberalai yra pasiryžę balsuoti už ministrės atstatydinimą.

„Mes dirbam su daugeliu partijų. O tikslas yra tas pats — kad mes galėtume įgyvendinti savo siekius. Čia toks aiškinamasis darbas, kad parlamentarai truputį geriau perprastų situaciją švietime, pradedant nuo ministrės nekompetencijos“, — susitikimo tikslą nusakė šiuo metu skilusios Lietuvos švietimo darbuotojų profesinės sąjungos (LSDPS) pirminku prisistatantis Aleksas Bružas.

Pasak jo, daug problemų galima išspręsti pasitelkus Seimą bei jį sudarančių partijų frakcijas. A. Bružas bei kiti streikininkų vadovai teigė jau

Aleksas Bružas.
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

susitikę su liberaldemokratais, darbiečiais, dalimi konservatorių bei socialliberalų. Pasak jo, dirbama ir su pavieniais socialdemokratų seimūnais, tačiau jų pavardžių A. Bružas neatskleidė.

Didesnių atlyginimų ir geresnių darbo sąlygų reikalaujantys daugiau nei 50-ties Žemaitijos regiono bei Zarasų rajono

Nukelta į 6 psl.

KULTŪRA

Šeštadienį — priedas Kultūra.

R. Pakso bylai pirmenybės nebus

Vilnius, gruodžio 13 d. (BNS) — Už šiurkščius konstitucijos pažeidimus nušalinto prezidento Rolando Pakso bylai Strasbūre įsikūrus Europos žmogaus teisių teismas (EŽTT) pirmenybės neteiks.

Lietuvos Vyriausybės atstovai EŽTT Elvyrai Baltutytei buvo pranešta, jog tai nusprendė EŽTT Kolegijos, kuriai paskirta nagrinėti R. Pakso bylą, pirmininkas, ketvirtadienį paskelbė Teisingumo ministerija.

EŽTT skundą prieš Lietuvą pateikęs R. Pakšas prašė jo pareiškimą nagrinėti pirmumo teise. Liberaldemokratų vadovas Strasbūro teismui pasiskundė, kad Lietuvoje buvo padaryti teisės aktų pakeitimai, uždraudžiantys jam kandidatuoti į parlamentą.

PERIODICALS

*****ORIGIN MIXED ADC 604
S49 P4 051508 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 12-13-07

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

Vokietijos futbolo pirmenybėse

Tie mūsų tautiečiai, kurie po karo gyveno pabėgėlių stovyklose, gerai prisimena Vokietijos futbolo komandas. Nemaža dalis mūsų futbolo sirgalių galėdavo jas stebėti futbolo aikštėse.

Šiuo metu gyvenantieji Amerikoje lietuviai, apie jas gali sužinoti iš gaunamų pranešimų internete.

Dabar Vokietijos aukščiausioje grupėje – „Bundes lygoje“ pirmąją „Bayern“ komanda, kuri po 16 rungtynių turi 35 taškus (10 pergalių, 5 lygiosios, 1 pralaimėjimas). Ši Muen-

chen vienuolikė XVI ture prarado tašką, nulinėmis lygiosiomis sužaidusi su Duisburg futbolininkais.

Antroje vietoje šiuo metu stovi Bremen „Werder“, kuri išvykoje XVI ture turėjo nusileisti „Hannover 96“ vienuolikei 3:4. Bremeniečių sąskaitoje – 33 taškai (10 laimėjimų, 3 lygiosios, 3 pralaimėjimai).

Trečioje vietoje – Hamburger SV, surinkusi 31 tašką (9, 4, 3). „Bunder lygos“ čempionų titulą ginanti Stuttgart komanda su 25 taškais eina 8-oje vietoje.

Kitų valstybių futbolo pirmenybių padėtis

Anglijos aukščiausioje lygoje po 16 rungtynių pirmąją London „Arsenal“ vienuolikė su 37 taškais (11, 4, 1). Ji praėjusio ture patyrė pirmąjį šio sezono pralaimėjimą, išvykoje 1:2 nusileidusi 16-ąją vietą pakilusiai Middlesbrough klubui.

Toliau lentelėje rikiuojasi – 2. Manchester „United“ – 36 tšk., 3. Chelsea – 34, 4. Liverpool – 30, 5. Portsmouth – 30, 6. Manchester City – 30.

Italijos „Serie A“ lygoje sužaista 15 turų. Čia pirmąją Milano „Inter“ komanda, kuri įveikusi antroje vietoje stovinčią Romą 4:0 labiau pagerino

pozicijas. „Inter“ sąskaitoje 37, o Romos – 32 taškai. Trečioje vietoje – eina Junentus su 29 taškais.

Ispanijos aukščiausioje lygoje pirmąją Madrido „Real“ klubas, kuris XV ture 1:0 nugalėjo Bilbao „Athletic“ futbolininkus. „Real“ dabar turi 35 taškus. Toliau rikiuojasi Barcelona – 31, „Athletic“ – 30 taškų.

Prancūzijoje po 17 turų pirmąją šios valstybės čempiono titulą ginantieji Lion „Olympique“ futbolininkai. Jie turi 37 taškus. Antroje vietoje, atsilikę 4 taškais, Nancy miesto komanda.

Pasaulio klubinės futbolo pirmenybės

Japonijoje į pabaigą eina pasaulio klubų čempionatas, kurį suorganizavo Tarptautinė futbolo federacija (FIFA). Viena jo pusfinalyje Pietų Amerikos čempionai – Buenos Aires „Boca Juniors“ (Argentina) 1:0 nugalėjo Tuniso ekipą ir pateko į finalą.

Kitame pusfinalyje ketvirtadienį rungtyniaus Japonijos komanda vardu „Urava Red Diamonds“ ir Euro-

pos čempionė iš Italijos „AC Milan“. Finalinis susitikimas bus žaidžiamas šį sekmadienį Japonijos mieste Jakohamoje.

Reikia pažymėti, jog praėjusiais metais pasaulio klubų čempionatą laimėjo Brazilijos Porto Alegres „Internacional“ vienuolikė, kuri nugalėjo Europos čempionę „FC Barcelona“ iš Ispanijos 1:0.

Čikagos lietuvių salės futbolo pirmenybėse

Toliau tęsiamos II Čikagos lietuvių salės (arba „mažojo futbolo“) pirmenybės. Jos vyksta „Mega Flex“ aikštyne Homer Glen, IL, kiekvieno penktadienio vakarą.

Iš viso šiose pirmenybėse žaidžia 7 ekipos, tad būna po 3 susitikimus.

Pirmoje vietoje po penktojo turo stovėjo Vilnius su 12 taškų, o toliau sekė – 2. „Capella“ – 7, 3. „Tauragė“ – 7, 4. „Žemaitis“ – 6, 5. „Šiauliai“ – 5, 6. „Lietuvėlė“ – 3, 7. „Alytus“ – 3.

Per 5-ojo turo trejas rungtynes buvo įmušti net 48 įvarčiai.

Sportas LIETUVOJE

Prezidentas apdovanojo neįgaliuosius sportininkus

Lietuvos Respublikos Prezidentas Adamkus priėmė 2007 m. Pasaulio ir Europos čempionų medalius laimėjusius sportininkus ir jų trenerius už valią ir pergalę bei neįgaliuosius gyvenimą. Prezidentas apdovanojo sportininkus ir jų trenerius už valią ir pergalę bei neįgaliuosius gyvenimą. Prezidentas apdovanojo sportininkus ir jų trenerius už valią ir pergalę bei neįgaliuosius gyvenimą.

Stankevičių.

Už pergalę 2007 m. Pasaulio ir Europos čempionatuose bei Lietuvos vardo garsinimą Respublikos Prezidento atminimo medaliai įteikti devyniolikai sportininkų. Kiti sportininkai, jų treneriai ir sporto organizatoriai už neįgaliųjų sporto plėtrą ir pasiekimus tarptautinėse varžybose apdovanojami atminimo dovanomis.

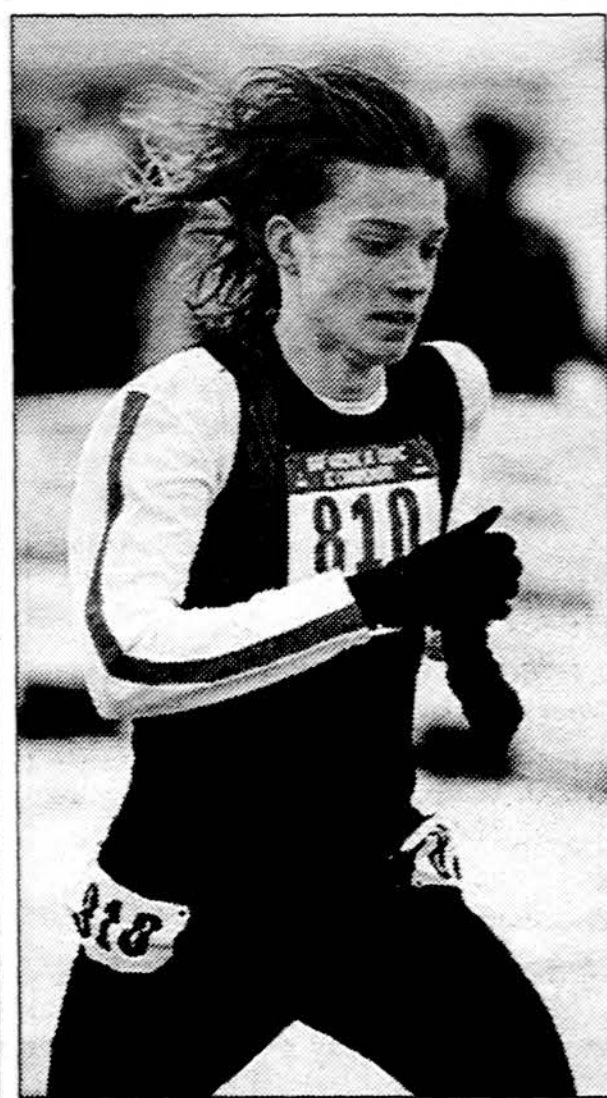
Prezidento spaudos tarnyba

MES JAIS DIDŽIUOJAMĖS

LUKAS VERŽBICKAS – ČEMPIONAS LIETUVIS ATBĖGO PIRMAS JAV CROSS COUNTRY BĖGIME

EVARDAŠ ŠULAITIS

Gruodžio 8 d. Lawrence mieste, Kansas valstijoje, įvykusiame JAV jaunimo čempionato Cross Country bėgime savo amžiaus grupėje (13-14 m. amžiaus) lietuvis Lukas Veržbickas iš New Lenox (IL) iškovojo pirmąją vietą.

Lukas Veržbickas JAV Cross Country pirmenybėse Lawrence, Kansas.

Prieš tai laimėjęs pirmąsias vietas Illinois ir regioninėse (Illinois-Indiana) varžybose, šis jaunuolis nebuvo nugalėtas ir visos Amerikos varžybose. Jis 4 kilometrų atstumą įveikė per 13 minučių ir 16,04 sekundės, artimiausius savo varžovus pralenkdamas daugiau negu 14 sekundžių.

Tolimesnes tris vietas užėmusius bėgikus skyrė tik šimtosios sekundės dalys. Tik penktasis Nathania Cushing-Murray buvo kiek daugiau atsilikęs (13:40,17).

Iš viso šioje „Youth Boys“ grupėje (visose grupėse atskirai varžėsi berniukai ir mergaitės) bėgo 285 jaunuoliai iš visos Amerikos. Paskutiniojo, 285-ojo bėgiko laikas – 21:18,17 min. Įvairiose amžiaus grupėse čia bėgo 2,100 jaunuolių iš visos Amerikos.

Varžybos vyko Kansas universiteto Cross Country trasoje, kurioje rungtyniauja studentai ir kuri yra viena iš sunkiausių Amerikoje (yra labai nelygi, turi nemažai kalnelių).

Prieš lenktynes visus dalyvius, susirinkusius Kansas universiteto aktų salėje, pasveikino 10,000 metrų bėgimo olimpinis čempionas Billy Mills, kuris dalyviams palinkėjo sėkmės ir entuziazmo ne tik šiose varžybose, bet ir tolimesnėje bėgimo karoje.

Lukas ir jį lydėję treneris Romas Bertulis bei Luko mama Rasa Viršilovaitė (ji buvo 1984 m. Tarybų Sąjungos 3 km bėgimo studentų čempionė) turėjo nemažai bėdos važiuojant automobiliu į varžybas ir grįž-

tant atgal į namus. Visą kelią juos lydėjo sniegas arba šlapdriba, tad kelionė buvo labai pavojinga. Laimei, jiems ne tik pasisekė sėkmingai nuvykti, bet ir laimėti čempionatą bei sėkmingai sugrįžti atgal į Čikagą.

Smagu, kad jaunasis New Lenox Liberty mokyklos aštuntokas labai rimtai žiūri į sportą ir jam skiria visą savo laisvalaikį. Todėl galima tikėtis, jog apie Luko laimėjimus dar ne kartą girdėsime ir ateityje. Kitais metais Lukas pradės lankyti gimnaziją, tada konkurencija bus didesnė.

Bėgikas ir jo šeima yra dėkingi fizioterapeutui, neseniai iš Lietuvos atvykusiam tautiečiui Audriui Meškiui už jo pastangas, padedant siekti Lukui aukštų rezultatų. Dalyvavimas įvairiose varžybose pareikalauja daug išlaidų, tačiau iki šiol šeima pajėgė visus finansinius sunkumus įveikti viena pati.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausiosios redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos,

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

KITU ŽVILGSNIU

Vytautas V. Landsbergis (kino režisierius)

LIETUVOS STRIBUOMENĖ

Jei šiandien, septynioliktais atkurtos nepriklausomos Lietuvos metais, apklaustume Lietuvos gyventojus, kas jiems labiau patinka – stribai ar partizanai – bijau, kad vienareikšmio atsakymo neišgirstume. Stebint internetines diskusijas, kartais tenka liūdnei konstatuoti, kad stribiškoji mąstysena (su panieka tautiškumui, padorumui ir kitu stribiškos leksikos paveldu) yra žymiai geriau išlikusi bei prigijusi. Jau nekalbant apie kai kuriuos rašytojus, kurių tipiškai stribiškos knygos nepriklausomoje Lietuvoje leidžiamos tūkstantiniais tiražais ir graibstomos... Kyla pagunda sužinoti – ar perkami, ar populiari p.v.z., Aukštaitijos partizanų atsiminimai? Dzūko, Vanago dienoraščiai? Ar CK sekretorių atsiminimų literatūra nėra mūsų visuomenei artimesnė, suprantamesnė?

Kiekviena tauta turi turėti kario mentalitetą arba grupę žmonių, kurie pasiryžę aukotis ir išgelbėti.

Kodėl taip yra, kodėl nesigirdi drąsesnio inteligentų balselio šiame nūdienės stribuomenės chore? Gal todėl, kad inteligentams ši tema savotiškai nepatogi, mat pokario kovose jie dažniau pasirinkdavo Kubilinsko arba Petkevičiaus veiklos kelią. Geresniu atveju – tylos, prisitaikymo.

...

Partizanų vado Liongino Baliukevičiaus-Dzūko dienoraštyje randa frazė – „mums taip trūksta inteligentų miške“ – byloja, kad valstiečiai, studentai ir karininkai tuomet buvo ryžtingesni, sąmojingesni už daugelį inteligentų. Gal tuomet ir susiformavo minkštastuburio-prisitaikėlio inteligento tipas, kuris Lietuvoje itin gajus ir dabar. Tąsyk suprantama, kad net kalbos apie partizanų kai ką gali nesmagiai erzinti – užmirškim juos... Ir išvis geriau neliskim į tą buržuazinį klasių kovos periodą, tegu geriau vadovauja mums tie patys savi („naši“), svetimtaučiai agurkų karaliai, almax'ais išsikvėpinę malūnsparnininkai, tie patys buvę kolūkių ir centro komitetų pirmininkai.

Tačiau tokia būseną nėra normali, kai tautoje nebelieka karių dvaisios. Kiekviena tauta turi turėti kario mentalitetą arba grupę žmonių, kurie pasiryžę aukotis ir išgelbėti. Niekas nesako, kad mokėti prisitaikyti, išlikti yra blogai, bet svarstyklėse turi būti ir kita pusė – septyni samurajai (prisimenant A. Kurosavos filmą), pasiryžę apsaugoti daugybę išsigandusių kaimiečių nuo grobių, užpuolikų.

Ta kita (samurajiška) svarstyklė pusė pokario metais Lietuvoje buvo praktiškai išnaikinta. Liko pavieniai disidentai, išlaikę partizano dvaisią: kunigai Julius Sasnauskas, Robertas Grigas, sesuo Nijolė Sadūnaitė ir

keletas kitų. Galbūt jų yra krašto apsaugos ministerijoje, vienas kitas žurnalistas, dar kai kur. Likusi saujelė partizanų... Liūdnas pajuokavimas: tuos (netyčia išlikusius) paskutinius Lietuvos „dinozaurus“ reikia skubiai įrašyti į raudonąją knygą ir saugoti, nes jie – esminis, beveik išnykęs mūsų Valstybės turtas, genofondas.

O kad būtų aiškiau, apie kokią mentalitetą kalbama, galima dar ir dar sykį skaityti partizanų vado Juozo Lukšos Daumanto laišką savo mylimajai Nijolei Bražėnaitėi, rašytą prieš pat Juozui sugrįžtant į Lietuvą, kur jis perverbuoto bendražygio buvo išduotas ir sušaudytas.

Paryžius, 1949.2.16

Mano Brangioji Niliuk,

Nežinau, ar ir Tu šią valandą skendi tokiam nykume, kaip ir aš? O gal Tu rami, priešpiešinė savo nuotakas man perdavus. Noriu tikėt, kad šią rėkiančią tuštumą manyje sukėlė aplankymas Taves, o gal pabudo 16-tos Vasario nuotakos.

Ieškau ir nesurandu nei kaltininko, nei atsakymo, kodėl aš šiandien čia, o ne ten, kur jau privalau būti. Metai su kaupu nežinios kankina mano sąžinę. Metai su kaupu, kai paskutinius savo pėdsakus palikau kriviuos tėviškės dirvonuos. Metai su kaupu, kai tiesiog negirdžiu klykiančių skausmo raudų. Šie metai su kaupu jau suspėjo iš daugelio mano geriausių draugų pareikalauti nemirtingos mirties. Perkošiu mintimis jau penktų metų krauju įmirkusius apkasus, prisimenu ilgus galerijas, noriu ir savo kaulus matyt besirikiujančius tarp anų sukryžiuotų griaučių. Tik gaila to, kas nebaigta pasiekti. Tai šios Vasario 16-tos proga!

Mudu šiandien kalbėjome apie kantrybę. Leisk man papasakoti ir apie ją tenai. Menu, vieną ankstyvą pavasarį atšliaužia į mūsų urvą ryšininkai ir štai kokias gaunu žinias:

Šiandien 9 val. ryto 200 rusų apsupo Šarūno slėptuvę. Po kelių valandų kautynių slėptuvę gynę partizanai nusižudė. Tie patys rusai prieš slėptuvę pas pil. B. aptiko ryšininkes Jūratę ir Ramunę. Jūratę, išsitraukus pistoletą, sužeidė vieną rusą ir nusišovė. Ramunę pavakariop pūgavę rusai atvedė į Pakuonį su tardant sulaužytais sąnariais...

Garliavos štabui pavyko gauti iš Pakuonio ir Garliavos valsčių naujai išvežtinų gyventojų sąrašus... Vakar iš Kauno kalėjimo 3,000 kalinių išvežti link Vilniaus. Maždaug trečdalis nebepaėjo... Tokios tai buvo ryšininko naujienos. Užsisukau BBC. Tačiau – nieko džiuginančio. Vis dar užmerkę akis mūsų košmarui konferuoja su mūsų budeliais.

Isijauk, Niliuk, į aną dalinio vado padėtį – ir kokią matą pasiūlysi jo ištermei ir jo kantrybei? Ką sakyti ir kaip instruktuoti kovotojus, kurie nematydami jokios dar laisvės perspekšos skaičiuoja savo kovos dienų likučius? Ką patarti ir kaip paguost bet kurią šeimą, kurią nueini perspėti, kad slėptųsi, nes ryt vėš, kai vakare įslenki į jų lūšnas? Kokias priemones naudoti nušluostyti asaroms ar sumažinti skausmą širdies, kai nueini pranešti šeimai, kad vakar susi-

sprogdino brolis, sūnus, tėvas, kad sesuo ar dukterė jau greit nepareis, nes sutrupintais sąnariais ją link Kauno išvarė?... Tai sąlygos, su kuriomis taip pat reikia susidoroti žmogiškai prigimčiai ir žmogiškai kantrybei.

Tokia tai buvo padėtis prieš vienerius su kaupu metų. Ir vėl praėjęs laikotarpis padėtį pakeitė ne kitaip, kaip tik didesnio skausmo, kančių ir asarų kryptim. Ana buvus išterme jau atsilikus pagal nūdienę.

O kad jau po dvylikai, tai tik sudiev, Niliuk, galiu pridėti.

Bučiuoju – Juozis

P. S. Beje, atsiminimuose apie

Apie atsakymus į „klausimėlius“ pasaulio mastu

IONAS ČIČINSKAS

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EPBO, angliškai – OECD), 57 pasaulio valstybėse eilinį kartą apklausė apie 400,000 mokinių, siekdama įvertinti jų gamtos ir tikslųjų mokslų, matematikos ir skaitymo žinias. Spauda jau pranešė, kad tų 57 valstybių grupėje Lietuvos moksleiviai užėmė atitinkamai 32, 30 ir 32 vietas. Pralenkę šalių yra, bet nei išvystytų šalių vidurkis, nei juolab pirmąjį valstybių mokinių Lietuvos moksleiviai nepasiekė.

Spauda taip pat pranešė apie prasidėjusius sporadiškus mokytojų streikus, reikalaujant didesnių atlyginimų. (Mokytojų atlyginimų vidurkis nesiekia šalies vidutinio atlyginimo). Ir belieka spėlioti – mokytojai atlyginami santykinai menkai, nes nelabai kaip dirba (tai rodo EPBO tyrimas), ar priešingai: moksleivių žinios šiaip sau, nes mokytojų darbo valdžia nevertina (tai objektyviai rodo jų atlyginimas) ir mokytojais netrukus dirbs tik retėjantys entuziastai arba tie, kurių nepriėmė į statbas. Tiesą sakant, nelabai ir svarbu, kas kam yra priežastis. Svarbiau aiški koreliacija tarp mokytojų darbo įvertinimo ir moksleivių žinių lygio.

Ši paklausa pabrėžė moksleivių gamtos ir tikslųjų mokslų žinių gebėjimus. Buvo tiriamos trys gebėjimų rūšys: kaip moksleiviai suvokia reiškinio mokslinį turinį, kaip sugeba paaiškinti reiškinį mokslo žiniomis ir kaip sugeba naudotis mokslo argumentais.

Tikslųjų mokslų srityje sunkiausiai ėjosi Kirgizijos moksleiviai – net 86,4 proc. jų žinios siekė 1 lygį (kai žinios mokslų srityje yra tokios ribotos, jog mokymąsi gali jas pritaikyti tik kai paaiškinimas yra akivaizdus ir tiesiogiai kyla iš reiškinio aplinkybių; iš viso yra 6 žinojimo lygiai) arba buvo žemiau jo. Beveik taip pat prastai reikalai susiklostė Katare, Turkijoje, Tunise, Urugvajuje, Kolumbijoje. Lietuvoje tokių moksleivių buvo 20,3 proc. Lietuviai aplenkė nemenką būrelį draugų Europoje – ne tik (dvigubai) rumunus ir bulgarus, bet taip pat italus (25,3 proc.), portugalus (24,5 proc.), graikus (24,1 proc.), turčius liuksemburgiečius (22,1 proc.), prancūzus ir norvegus (po 21,1 proc.), rusus (22,2 proc.). Pralenkė ir JAV – tenai prasciau mokslo žiniuose susigaudančių penkiolikmečių daugiau nei Lietuvoje – 24,4 proc. Tačiau JAV smarkiai aplenkia lietuvius pagal tai, kiek jų savo žiniomis pasiekė aukštą ir aukščiausią lygį – 5 ir 6 žinojimo lygius

Juozo Lukšos sušaudymą yra dar vienas inteligentiškas faktelis: jį išdavęs Jonas Kukauskas buvo tarsi kagėbistų masalas, turėjęs privilegiją Juozą į priešų rankas. Tai ir įvyko pamiškėje, netoli Garliavos. Vienok, rusų saugumiečiai nepasitikėjo Kukausku, tad nutarė masalą pakabinti prie kabluko, kad nepabėgtų – jam įvėrė per kelnes ploną vielytę ir priėjo prie vyriškumo. Dėl viso pikto. Ir išleido pasitikti Juozo.

Pasakėčios moralas būtų toks: nuo to laiko daugelis mūsų inteligentų ir vaikšto tokie ramūs bei subalansuoti. Ir niekur, kur nereikia, nelen-da.

pasiekę 9,0 proc. JAV moksleivių ir tik 4,9 proc. lietuvių moksleivių.

Matematikoje aukščiausią lygį parodė 9,1 proc. Lietuvos moksleivių. O Taivane 31,9 proc., Hong Konge – 27,7 proc., Korėjoje – 27,1 proc., Suomijoje – 24,4 proc., Šveicarijoje – 22,7 proc. EPBO šalių vidurkis – 13,3 proc.

Skaityme (tai buvo ne šiaip skaitymo testas, o įvertinimas, kaip mokymą suvokia tekstą) 5 arba 6 žinojimo lygį parodė 22 proc. Lietuvos penkiolikmečių, o Korėjoje tokių moksleivių buvo 54,4 proc., Suomijoje – 48,5 proc., Kanadoje – 41,7 proc., Naujojoje Zelandijoje – 40,4 proc. Belgijoje – 35,7 proc., Australijoje – 35,5 proc. EPBO šalių vidurkis – 29,3 proc.

Taigi, išvados. Pirmą, mūsų mokyklos, kaip galima spręsti, po truputį degraduoja (jei vertinsime išsimokslinusios Europos ir dinamiškos Azijos kriterijais). Antra, neregėtas aukštojo mokslo išsiplėtojimas Lietuvoje demobilizuoja moksleivius. Vidurinėje jau galima nepersistengti, įstoti ir į prestižinį universitetą – priims beveik kiekvieną, finansavimas juk pagal „galvų skaičių“. Trečia, tyrimas nustatė, kad privačių vidurinių (pagrindinių) mokyklų moksleiviai pasirodė geriau nei viešųjų (valstybės ar ne vyriausybinių organizacijų) mokyklų jaunimas. Tačiau jei atsižvelgiama į tai, iš kokios socialinės ekonominės gyventojų grupės kilę moksleiviai, tai bus priešingai – viešosios mokyklos dirba geriau. Natūralu – privačios mokyklos atrenka moksleivius pagal tėvų pajamas. Aukščiausių pajamų grupėje ir šeimų požiūris į mokymąsi, ir mokymosi galimybės vaikams yra smarkiai geresnės nei visose likusiose šeimose. Ir ketvirta – tyrimas įvertino ir daugelyje valstybių praktikuojamą moksleivių išskirstymą į atskiras klases (ir mokymo programas) pagal jų gebėjimus mokytis (kad nebūtų nuolat gėdinami ir gniuždomi silpnieji ir kad padidintais reikalavimais būtų skatinami gabieji) Ir nustatė – kuo anksčiau toks paskirstymas atliekamas, tuo stipriau suveikia moksleivių socialinės kilmės veiksnys ir tuo žemesnis yra bendras tos mokyklos penkiolikmečių žinių lygis.

Kadangi žadam būti žinių visuomene ir to dėka ateityje klestėti, tai verta kalbėti ir apie mokytojų atlyginimus, ir apie kitus, kaip sakyti mūsų vietiniai „jupiai“, „rele-vantiškus“ dalykus.

Straipsnis sutrumpintas.

Balsas.lt

Pirmasis „Dainavos” Kalėdinis koncertas

DALIA CIDZIKAITĖ

Nors „Dainavos” ansamblio vadovas Darius Polikaitis nesiryžo žvelgti į ateitį ir pasakyti, ar šis būsimas ansamblio koncertas taps dar viena gražia Čikagos lietuvių tradicija — pirmiausia reikia patirti, ar pirmas toks bandymas pasiseks! — šypsojosi jis. Darius mielai sutiko atsakyti į keletą dienraščio klausimų apie renginį.

Noras pagaliau tapo realybe

Mintis surengti Kalėdinį koncertą, anot Dariaus Polikaitis, gimė „Dainavos” ansamblio choristams, kurie ne kartą pareiškė norą suruošti būtent Kalėdinį koncertą. Tačiau ilgą laiką tokio koncerto įgyvendinimas būdavo vis atidedamas dėl vienos paprastos priežasties — nenorėta kryžiuotis su kitais kalėdinio laikotarpio renginiais. Reali galimybė ne tik pagyvinti apie tokį koncertą, bet ir pabandyti jį surengti pasitaikė 2007 metų pradžioje, planuojant tolimą chorą veiklą. Polikaitis prisimena, kaip choristas ir draugas Liudas Landsbergis vėl paragino ruošti Kalėdinį koncertą, ir ne tik paragino, bet ir pateikė būsimą koncerto viziją, kuri, „Dainavos” ansamblio vadovo teigimu, jį ir valdybą sudomino. „Pajutome, kad tokiu koncertu galime lietuviškai visuomenei pateikti tai, kas jai būtų patraukli prieš šventes.” Taip pat sutapo, kad šiais metais kalėdorus labai palankus tokiam koncertui — Kalėdos išpuola taip, kad „atsirado” dar vienas savaitgalis (tuoj pat prieš Kalėdas) — gruodžio 22 d. Tad šių metų pradžioje galų gale nusprendus surengti pirmąjį „Dainavos” Kalėdinį koncertą, ties programa imta plūsti vasarą ir rudenį, o choras repetuoti pradėjo spalio viduryje, jam sugrįžus iš sėkmingų gastrolių Los Angeles Lietuvių Dienose.

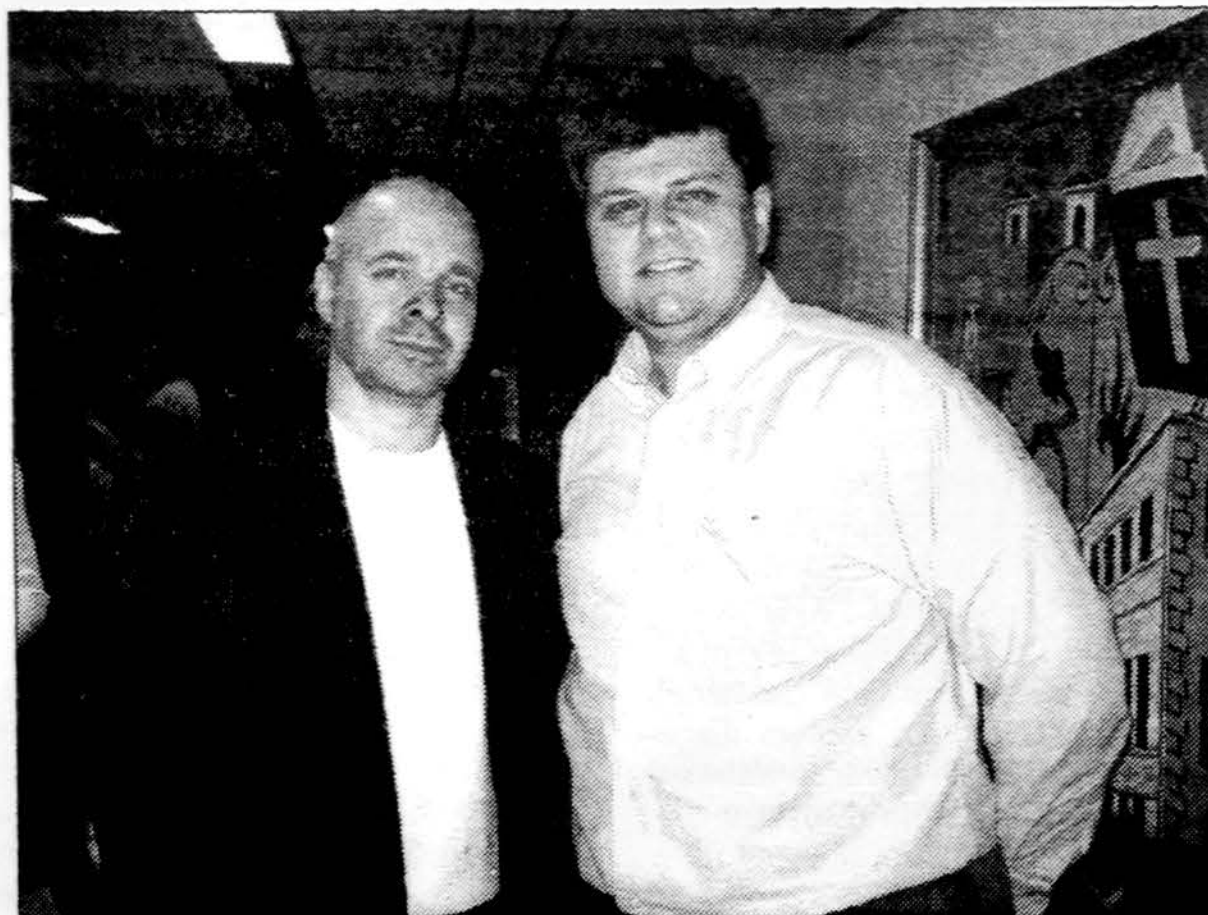
Kvietimas pasiruošti šventėms

Paskutinis šeštadienis prieš šv. Kalėdas pasirinktas neatsitiktinai. Polikaitis teigimu, norėta, kad šis koncertas padėtų klausytojams sutikti šv. Kalėdas su viltimi ir džiaugsmu. „Iš savo patirties galiu pasakyti, kad per dažnai, artėjant šventėms, staiga

susigaudau, kad dar nesu joms pasiruošęs (dvasine prasme)”, — prisipažino jis. Iš dalies šis koncertas ir yra atsakymas į tokią asmeninę „Dainavos” vadovo patirtį. Rinkdamasi šią datą, juo labiau šeštadienio vakarą Marquette Park bažnyčioje, „Dainava” žinojo, kad šiek tiek rizikuoja. Ilgai diskutavome, juk kai kurie žmonės tuo metu išvyksta į kitus miestus, kiti labai užsiėmę prieš šventes, dar kiti galbūt pabijos vakare važiuoti, — menko klausytojų apsilankymo koncerte galimas priežastis vardijo Polikaitis. „Tačiau įsitikinome, kad tai pats tinkamiausias laikas. Viliamės, kad visuomenė atsilies.”

Laukimo ir susimąstymo erdvė

Pats koncertas prasidės adventine — laukimo — nuotaika. Choras atliks grigalinę giesmę „Veni, veni Emmanuel” („Ateik, ateik, o Viešpatie”), Vidmanto Bartulio „Maldelė” ir kitus kūrinius. Toliau su penkiais solistais ir kameriniu orkestru

Ričardas Sokas ir Darius Polikaitis.

Astos Švedkauskaitės nuotr.

Nuskambės Vytauto Juozapaičio aranžuotos „Bernelis gimė mumus” (giesmė iš pirmosios lietuviškos knygos — Martyno Mažvydo „Katekiz-

mu, daroma bandant sukurti muzikinę, vizualinę ir dvasinę erdvę, kurioje klausytojas galės susimąstyti ties šv. Kalėdų stebuklu.

Sėkmingas muzikų bendradarbiavimas

Jau ne pirmus metus sėkmingai su Soku bendradarbiaujanti „Dainava”, šiame koncerte pateiks dar vieną naujieną — jo metu bus atliekamos ir dvi Soko giesmės. „Esame pagerbti, kad Ričardas mumis pasitiki ir leidžia įgyvendinti jo muzikines mintis”, — sakė Polikaitis. Pats Sokas taip pat džiaugėsi ne tik būsimu koncertu, bet ir savo dalyvavimu jame. „Esu dėkingas, kad „Dainava” sutiko atlikti du mano kūrinius”, — telefonu sakė jis.

Nors Sokas yra sukūręs daugiau kalėdinių kūrinių, šiuo atveju — būsimam Kalėdiniam koncertui, tiko dvi giesmės. Abi jos sukurtos prieš devynerius metus kurį laiką Čikagoje veikusiai moterų ansamblui. „Giesmės buvo atliktos keletą kartų, — sakė muzikas, — o vėliau padėtos į lentyną.”

Du skirtingi Soko kūriniai

Paprašytas plačiau pristatyti koncerto metu atliksimas giesmes, Sokas sakė, jog pirmoji giesmė „Kalėdų naktį” (pagal Petro Vaičiūno žodžius) patiko, nes jame yra labai neįprastas žodžių skambesys kalėdinei temai: „Kalėdų naktį žvaigždės šneka, kad meilių meilė žemėj teka. / Kalėdų naktį širdys rimsta, nes amžiais lauktas žemėj gimsta...” — pacitavo muzikas. „Tai kitokia poezija, nei esu įpratęs matyti. Nedažnai pasitaiko matyti tokius eilėraščius Kalėdine tema, todėl ir gimė giesmė.” Antroji giesmė „Kalėdų varpai” (autorius nežinomas), anot Soko, yra kiek paprastesnė. Tad koncerte klausytojai galės išgirsti du skirtingo charakterio kūrinius: vieną lyrišką, antrąjį — labiau tradicinį Kalėdinį. Viena bus atliekama su arfa ir varpelių akompanimentu, o antroji — bus palydėta sintezatoriumi ir styginių. Pats Sokas visą koncertą akompanuos, o pirmąjį savo kūrinių jis pats ir diriguos.

„DAINAVOS”

(meno vadovas Darius Polikaitis, koncertmeisteris Ričardas Sokas)

KALĖDINIS KONCERTAS „KUR ŠVIESA TAVOJI”

įvyks gruodžio 22 dieną, 7 v. v.

Marquette Park Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventovėje.

Kaina iš anksto — 8 dol. (jaunimui iki 18 m.) ir 18 dol. (suaugusiems);
prie durų — 10 dol. (jaunimui iki 18 m.) ir 20 dol. (suaugusiems).
Bilietus galima nusipirkti parduotuvėse „Lietuvėlė”, „Dovanėlė”,
kavinėse „Seklyčia” ir „Bravo”. Juos taip pat patogų pirkti internete
www.dainava.us arba paskambinus telefonu (800) 494-8497.

Iš Pasaulio lietuvių centro 5:30 v.v. yra organizuojamas autobusas,
kuris nuveš į koncertą (10 dol. asmeniui).
Skambinkite tel. (630) 968-0184 (Romui Kronui).

„Dainavos” choras atliks Camille Saint-Saens „Kalėdinę oratoriją”. Tai, — susižavėjimo neslėpė Polikaitis, — nuostabaus grožio kūrinys, kuris muzika „nupiešia” Kūčių nakties vaizdą. Po trumpos pertraukos klausytojai išgirs Broniaus Budriūno, Jono Govedo, Juliaus Siniaus ir čikagieško muz. Ričardo Soko kūrinius.

mo”) ir vysk. Antano Baranausko giesmė „Sveikas gimęs, Viešpatie”. Koncertas baigsis sugiedant žinomas ir pamiltas Kalėdines giesmes kartu su koncerto klausytojais. Vakaro programą poezija ir skaitiniais iš Šv. Rašto papildys aktorė Audrė Budrytė. Bus ir vizualinių efektų. Visa tai, „Dainavos” ansamblio vadovo teigi-

„Dainavos” choro repeticija prieš Kalėdinį koncertą.

Dalios Narienės nuotr.

Frankfurte – diskusijos apie Lietuvą ir lietuvius

JOLITA VENCKUTĖ

Ar tik man vienai atrodo, jog Vokietijos Lietuvių Bendruomenės (VLB) suvažiavimai rengiami kruopščiau ir vis profesionaliau? Nuo to laiko, kai jie vyksta jau ne Hüttenfelde, o vis kitame mieste, bendruomenės savotiškai rungtyniauja tarpusavyje. Tai nėra pats svarbiausias dalykas, tačiau kodėl gi nepagirti tų, kurių dėka viskas sklandžiai vyko? VLB suvažiavimai pirmiausiai skirti apžvelgti pasikeitimus, įvykusius bendruomenėse per metus, ir apsispręsti dėl bendros ateinančių metų veiklos.

2007 m. lapkričio 17-18 d. susirinkę Frankfurte prie Maino iš VLB pirmininko Antano Šiugždinio sužinojome, jog prie VLB jau prisijungė Hanoverio Lietuvių Bendruomenė ir žada jungtis Bremeno Lietuvių Bendruomenė.

Bene daugiausiai – kultūrinio gyvenimo naujienų

Klaipėdos miestas nori bendradarbiauti su Vokietijos Lietuvių Bendruomene kultūros klausimais. Rugsėjo mėnesį pradėjo dirbti Europos muzikos ir kultūros centras, kuriam vadovauja direktorius Romas Čuplinskis. VLB pirmininkas priminė, jog šiemet vyks bendruomenės tarybos rinkimai. Jau užregistruoti 28 kandidatai iš visų bendruomenių – daugiau negu bet kuriais kitais metais. Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius patikino, kad lietuvių bendruomenės vis labiau rūpi ir Lietuvai, pavyzdžiui, per ambasadorių susitikimą Vilniuje planuojama kalbėtis ir apie bendruomenių projektus ir jų finansavimą.

Artėjant Seimo rinkimams Lietuvoje, ateinančiais metais bendruomenei reikia tikėtis didesnio Lietuvos politikų dėmesio. Sausio pabaigoje planuojamas renginys, kuriame dalyvautų VLB ir ambasados atstovai. Renginio svarbiausios temos – protų nutekėjimas ir nusikalstamumo pažabojimas. Šiuo metu Vokietijoje yra 3,716 nuteistų Lietuvos piliečių, nors ambasadą informavo tik apie 400, kiti tuo nesidomi. 2008 m. kovo 15 d.

Vokietijoje prasidės Baltijos valstybių kultūros metai, kuriuos globoja Horst Kohler. Pavienių kultūros, verslo ir turizmo renginių sąrašą Lietuvos Respublikos ambasada žada išplatinti metams baigiantis. 2009 metais, kai Lietuva minės vardo paminėjimo tūkstantmetį, o Vilnius taps Europos kultūros sostine, žada vykti gausybė renginių ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

Prie šių renginių organizavimo prisideda ir Europos kultūros centras. Jo direktorius Čuplinskis tarp įvairių centro planų, kuriuos geriausiai apžvelgia svetainė www.elkc, paminėjo ir vasarą vyksiantį Europos lietuvių jaunimo roko festivalį.

Kaip išmokyti vaikus lietuvių kalbos?

Jau tradicinė VLB suvažiavimų tema – švietimas. Švietimo komisijos, galutinai suformuotos praėjusiais metais Berlyne, pirmininkas Gintaras Ručys išsamiai pasakojo susirinkusiems apie lituanistines mokyklėles Vokietijoje. Jos jau veikia visose didžiosiose lietuvių bendruomenėse. Naujausia suvažiavimo dienomis įsikūrė Frankfurte prie Maino. Į mokyklėles paprastai susirenka po 10-20 vaikų. Patalpų klausimą kiekviena mokyklėlė sprendžia savaip – paramos iš bendruomenės šiuo klausimu tikėtis neverta. Tačiau paramą lietuviškoms mokyklėlėms skiria Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (TMID). Ją jau yra gavusios Berlyno bei Hamburgo mokyklėlės ir Kiškių klubas. TMID finansuoja ir lituanistinių mokyklėlių mokytojų komandiruotes į Lietuvą, o Švietimo komisija šiuo metu tariasi dėl lektoriaus, kuris atvyktų į Vokietiją. Tariamasi, kad lituanistinių mokyklėlių mokytojoms būtų įskaitytas darbo stažas.

Lietuvos institucijos norėtų išleisti vadovėlį lietuviams vaikams, besimokantiems Vokietijoje. Jau sutarta, jog vadovėlio autorius gaus atitinkamą honorarą.

Tuo tarpu Frankfurte gyvenantis mokytojas, istorijos magistras Michael Kohrs, asmeniniu pavyzdžiu parodė, jog ir be lietuviškos mokyk-

Diskusijų identiteto klausimo metu: Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Evaldas Ignatavičius, moderatorius Aidas Šiugždinis ir dr. Vincas Bartusevičius.

Marijos Dambriūnaitės-Šmitienės nuotr.

lėlės galima išmokyti vaikus lietuvių kalbos. M. Kohrs gyveno Lietuvoje aštuonerius metus, yra vedęs lietuvaite, šešerius metus dirbo Vilniaus pedagoginiame universitete, o šiuo metu yra Vokietijos kalbos, literatūros ir istorijos mokytojas. Trys Kohrs šeimos sūnus moka lietuviškai, šeima stengiasi puoselėti lietuvių kalbą, nors didelės prasmės tam lyg ir nėra – vaikai vargu ar grįš į Lietuvą, o kitų kalbų jiems gali prireikti labiau negu lietuvių. „Tačiau kuo daugiau vokiečių išmoks lietuviškai, tuo geriau,“ – įsitikinęs M. Kohrs.

Gimnazija irgi turi savo viziją

Vasario 16-sios gimnazijos direktorius Andrius Šmitas suvažiavime pasakojo apie gimnazijos darbą ir ateities viziją. Skirtingai negu šeštadieninės mokyklėlės, Vasario 16-osios gimnazijoje yra gimnazija, rengianti vaikus vokiškiems abitūros egzaminams. Paradoksas, bet „lietuviška“ gimnazija pirmiausiai moko atvykusius į mokyklą ne lietuvių, o vokiečių kalbos. Antra vertus, atvykusius iš kitų pasaulio kraštų, o taip pat ir joje

besimokančius vokiečius, gimnazija išmoko lietuvių kalbos.

Šiuo metu gimnazijoje mokosi 196 mokiniai: 92 lietuviai ir 104 vokiečiai. Praėjusiais metais abitūros egzaminus išlaikė 14, šiemet juos laikys 11 mokinių, iš kurių atitinkamai 12 ir 7 – lietuviai. Gimnazijos direktorius tikisi, jog per artimiausius dešimt metų bus pastatytas naujas pastatas, kuriame sutilptų ir gimnazija, ir bendrabutis, ir bendruomenė, ir kultūros institutas, ir kultūros centras. Kokia gimnazijos vizija? Pasak A. Šmito, gimnazija išliks dar ilgai, tačiau lietuvių srautas iš Lietuvos nebebus toks didelis, kaip dabar, nebent 2010 metais, Vokietijai leigus lietuviams dirbti, jų vėl atvyktų daugiau. Politine prasme gimnazija galėtų tapti tiltu tarp Vokietijos ir Lietuvos. „Turėtume pritraukti daugiau vaikų iš Lietuvos, kurie pasimokyty porą metų ir grįžtų į Lietuvą palaikyti ryšius – ir nebijokime pritraukti vokiečių mokinių, kad jie per gimnaziją susipažintų su Lietuva,“ – sakė A. Šmitas.

Koks tas lietuviškas tautinis charakteris?

Daug peno apmąstymams suteikė Vokietijos lietuvių jaunimo sąjungos pirmininko Martyno Gaurilčiko pranešimas apie lietuviškąsias vertybes, savęs vertinimą ir tautinį charakterį. Jeigu būtų buvę leista diskutuoti šiomis temomis, tikriausiai dar ir dabar sėdėtume posėdžių salėje Frankfurte – tiek užslėptų minčių, prisiminimų, o gal ir nuoskaudų, palytėjo provokuojančios pranešimo tezės ir citatos. Tuo tarpu diskusija apie tai, kas yra Vokietijos lietuviai – europiečiai ar emigrantai, riedėjo sunkiai. Išgirdome daug nuomonių apie Lietuvos vyriausybės politinę strategiją – orientaciją nuo tautinio vystymosi į valstybinį, išeivijos vaidmenį valstybės kūrimui ir istorijos vaidmenį įvaizdžio kūrimui.

Man pasirodė, kad diskutuojant šiais klausimais bendruomenė skyla į dvi dalis: patyrusius emigrantus, kuriuos istorinės aplinkybės privertė, dažniausiai su tėvais, palikti tėvynę, ir naujuosius išeivius, kurie savo noru išvažiavo iš Lietuvos, dažniausiai ieškoti geresnio išsilavinimo ar skalesnio duonos kėsni.

Posėdžio metu.

Nukelta į 9 psl.

Paminklas Maironiui.

Sankt Peterburge prisimenamas Maironis

Sankt Peterburgas, gruodžio 13 d. (ELTA) — Ilgalaikį renginių ciklą „Lietuviai Sankt Peterburge“ šiaurinėje Rusijos sostinėje ketvirtadienį pradeda mokslinė ir praktinė konferencija „Maironis ir dvasinis Lietuvos atgimimas (Peterburgo perspektyva)“.

Šįmet minimos kunigo, poeto, visuomenės veikėjo Maironio (Jono Mačiūlio) 145-osios gimimo ir 75-osios mirties metinės.

Mokslinės ir praktinės konferencijos metu numatoma aptarti Sankt Peterburgo vaidmenį rengiant dvasininkus, apžvelgti Romos katalikų akademijos veiklą, išsamiau panagrinėti Maironio biografiją, aptarti poetinį Maironio palikimą ir XIX–XX amžių sandūros bažnytinės muzikos problemas.

Tris dienas truksiančioje konferencijoje dalyvaus Lietuvos ir Rusijos istorikai, filologai, muzikologai, Lietuvos kultūros ministerijos ir Bažnyčios atstovai.

Konferencijos posėdžiai vyks Rusijos mokslų akademijos Sankt Peterburgo mokslo centre ir Sankt Peterburgo valstybiniame universitete. Vienas iš posėdžių vyks Rusijos mokslų akademijos bibliotekoje, čia numatoma surengti ir Sankt Peterburgo bibliotekose saugomų liuanistinių knygų parodą.

Konferenciją užbaigs katalikų mišios ir šventinis koncertas Sankt Peterburgo Švč. Mergelės Marijos bažnyčioje.

Įvairiais istorijos etapais Sankt Peterburge gyveno, mokėsi, dirbo ir kūrė daug Lietuvos kultūrai, mokslui, tautiniam atgimimui nusipelnusių žmonių: dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, prezidentas Antanas Smetona, kalbininkai Kazimieras Būga ir Jonas Basanavičius, muzikai Juozas Naujalis ir Kipras

Petrauskas, dvasininkai Maironis, Kazimieras Jaunius, Juozas Tumas-Vaižgantas ir daugelis kitų.

Sankt Peterburgo archyvuose, muziejuose, bibliotekose yra daug su liuanistika susijusių vertybių: archyvinė lietuviškų knygų turtingos Rusijos nacionalinė ir Rusijos mokslų akademijos, Sankt Peterburgo teatro bibliotekoje veikia atskiras XIX a. pab. — XX a. pr. lietuviškos dramaturgijos skyrius, Sankt Peterburgo istorijos institutas turi sukaupęs didžiulį senųjų raštų, susijusių su Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste, archyvą.

Mieste prie Nevos taip pat yra daug lietuviams atmintinų vietų, tarp jų — namas, kuriame gyveno M. K. Čiurlionis, Sankt Peterburgo valstybinio universiteto Filologijos fakultetas, kuriame mokėsi ir dirbo kalbininkas Kazimieras Būga, buvusi Sankt Peterburgo dvasinė akademija, kurioje įvairiu metu studijavo ir dėstė daug Lietuvos dvasininkų.

Iš Sankt Peterburgo XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje gyvenusių lietuvių ypač išsiskiria lietuvių literatūros klasikas, kunigas ir poetas Maironis (Jonas Mačiulis). Sankt Peterburge Lietuvos dainius praleido du dešimtmečius, čia mokėsi, apgynė disertaciją, rašė darbus Lietuvos istorijos ir literatūros istorijos temomis, sukūrė didžiąją dalį savo eilėraščių. Jis nusipelnė Sankt Peterburgui įkurdamas vieną pirmųjų Rusijoje sociologijos katedrą. Maironio patirtis organizuojant mokymo procesą Sankt Peterburgo dvasinėje akademijoje, apmąstymai ir darbai kultūros bei religinės minties srityse akivaizdžiai siejasi su dabarties visuomeninėmis problemomis.

Konferenciją „Maironis ir dvasinis Lietuvos atgimimas“ rengia Sankt Peterburgo lietuvių bendrija.

V. Grigaravičiui ieškoma valdiško posto

Vilnius, gruodžio 13 d. (BNS) — Atsistatydinusiame policijos generaliniam komisarui Vytautui Grigaravičiui bus surasta vieta Policijos departamente arba Vidaus reikalų ministerijoje (VRM), rašo dienraštis „Kauno diena“.

Jam netgi gali būti pasiūlyta VRM sekretoriaus, kuriojančio policijos darbą, vieta. Taip mano Europos Parlamento narys Aloyzas Sakalas. Jis remiasi privačiais pokalbiais su neįvardijamais aukštais Lietuvos pareigūnais.

„Iš pokalbių su keliais beveik ministro lygio pareigūnais man tapo aišku, kad V. Grigaravičiui, regis, bus rasta vieta valstybės tarnyboje“, — dienraščiui sakė A. Sakalas, nepatikslingas, kokie tai pareigūnai.

Europarlamentaro įsitikinimu, V. Grigaravičius gali tapti VRM sekretoriumi, atsakingu už policiją, arba toliau dirbti Policijos departamente.

Suabejojus, ar VRM kontroliuo-

jantys liberalcentristai, prieš kurį laiką dėję pastangas išvesti V. Grigaravičių iš posto, dabar sutiks jį įsileisti į ministeriją, europarlamentaras atsakė: „V. Grigaravičius yra nepartinis, turi gerų ryšių su politikais, kai kuriuos veiksmus derina su vienu savo sąjungininku Seime, todėl būtų tik technikos ir laiko klausimas, kaip jam sutvarkyti karjeros reikalus.“

Be to, pasak A. Sakalo, dėl atsistatydinusio policijos vadovo stengiasi ir prezidento Valdo Adamkaus patarėjai.

V. Grigaravičius dabar laikinai eina policijos vadovo pareigas. Jis atsistatydino po to, kai lapkričio pradžioje Skuodo rajone, kaip įtariama, nebelaivus policininkas ne tarnybos metu suvažinėjo tris vaikus. Naują policijos generalinį komisarą turės parinkti naujai paskirtas vidaus reikalų ministras. Juo turėtų tapti liberalcentristas Regimantas Čiupaila.

Tramdomieji marškiniai chuliganams

Vilnius, gruodžio 13 d. (BNS) — Parlamentas ketvirtadienį pagaliau priėmė vairuotojų drausminančias Administracinių teisės pažeidimų kodekso (ATPK) pataisas. Stipriai sugriežtintos bausmės greitį viršijantiems ir neblaiviams „kelių ereliams“, labiau veržiantis apynasris uždėtas jauniems, menką patirtį turintiems vairuotojams.

Nuo Naujųjų metų įsigaliosiantis įstatymas priimtas, 80 Seimo narių balsavus „už“, 1 — „prieš“ ir 16 susilaikius.

Susisiekimo ministro socialdemokrato Algirdo Butkevičiaus viltis,

kad įstatymas sustabdys karą keliuose, stiprina pastaruoju metu gerėjanti situacija. Palyginti su praėjusiais metais, nuo spalio žuvusiųjų keliuose sumažėjo 30 proc. Politikas įsitikinęs, kad neatsakingus žmonių veiksmus pažaboją jau vien ketinimai imtis griežtų sankcijų.

Tuo tarpu įstatymo kritikai abejoja atnaujinto ATPK poveikio sėkmingumu ir netgi mano, kad gali išaugti korupcija. Skeptikams nepatinka, kad naujovė panaikino balų rinkimo sistemą ir nustatė plataus diapazono pinigines nuobaudas.

Streikininkai vers ministrę

Atkelta iš 1 psl.

ugdymo įstaigų mokytojai ketvirtadienį jau trečią dieną nevedė pamokų.

Išpėjamuosius streikus pedagogai ėmė rengti dar lapkričio mėnesį. Jų banga nusirito per Žemaitijos ir kai kurias kitų Lietuvos regionų mokyklas. Tuomet streikuojantys mokytojai nevedė pamokų.

Streikuojantys pedagogai reikalauja nedelsiant padidinti atlyginimus pakelti 50 proc., taip pat reikalaujama parengti ilgalaikę pedagogų darbo užmokesčio didinimo programą.

Lapkričio 12 dieną Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) pasirašė susitarimą su nuosaikiąja Lietuvos švietimo darbuotojų profsąjungos (LŠDPS) dalimi, vadovaujama Rūtos Osipavičiūtės, bei dar su dviem peda-

gogų profsąjungom. Susitarimu ministerija įsipareigojo mokytojų atlyginimus nuo 2008 metų sausio 1 dienos didinti 15 proc., o nuo rugsėjo 1-osios — dar 5 proc. Tam kitų metų biudžete numatyta skirti maždaug 300 mln. litų.

Streikuojantiems pedagogams atstovaujanti LŠDPS dalis pasirašant susitarimą nedalyvavo.

Liberaldemokratai jau yra surinkę reikiamą kiekį parašų norint pradėti nepasitikėjimo procedūrą švietimo ir mokslo ministrei R. Žakaitienei.

Iniciatyvą parėmė 36 seimūnai, kurie parlamente priklauso valdančiajai mažumai oponuojančios frakcijoms — pačių liberaldemokratų, konservatorių, darbiečių, socialliberalų, Liberalų sąjūdžio ir mišrios Seimo narių grupės.

Europa užbaigė paskutinį savo statybos etapą

Atkelta iš 1 psl.

Šengeno erdvės išplėtimu.

„Šioje teritorijoje privalome sukurti transporto ir energetikos tinklą, garantuoti savo energetinę nepriklausomybę. Dabar galime ramiai pradėti svarstyti ir naują ES biudžetą, skirdami daugiau lėšų ateities projektams — švietimui, verslui, ateities technologijoms“, — sakė valstybės vadovas.

Lietuvos vadovas ragino nepamiršti ir ES išorėje laukiančių iššū-

kių. Pasak V. Adamkaus, Lisabonos sutartis leis dar plačiau atverti duris į Europą kaimynai Baltarusijai, taip pat Ukrainai, Moldovai bei Kaukazo šalims.

Prezidentas apgailestavo dėl Rusijos sprendimo suspenduoti savo dalyvavimą konvencinės ginkluotės sutartyje.

ES Reformų sutartį taip pat pasirašė ministras pirmininkas Gediminas Kirkilas ir užsienio reikalų ministras Petras Vaitiekūnas.

„Naujasis Europos Sąjungos susitarimas priartins Europą prie mūsų, paprastų piliečių, padarys ją labiau suprantamą, solidaresnę ir stipresnę globalių ir regioninių iššūkių akivaizdoje“, — pasirašęs Lisabonos sutartį pareiškė premjeras.

Ketvirtadienį Lisabonoje, Šv. Jeronimo vienuolyne, 27 Europos Sąjungos valstybių ir vyriausybės vadovai pasirašė ES Reformų sutartį, iš dalies keičiančią Europos Sąjungos ir Europos Bendrijos steigimo sutartis.

Lisabonos sutartis užtikrins geresnį vadovavimą išsiplėtusiai ES, efektyvesnę užsienio politiką, demokratiškesnį sprendimų priėmimą ir pakeis dėl prancūzų ir olandų atmetimo 2005 m. referendumuose neįsigaliojusią Sutartį dėl Konstitucijos Europai bei užbaigs šešerius metus trukusią diskusiją Sąjungos veikimo reformos. Šia sutartimi siekiama atnaujinti ES sprendimų priėmimo sistemą, 2004 m. gegužę į bloką įstojus dešimčiai naujų narių.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Kasparov atsiėmė kandidatūrą

Buvęs šachmatininkas Gary Kasparov.

Maskva, gruodžio 13 d. (AFP/BNS) — Rusijos opozicijos vadovas ir šachmatų genijus Gary Kasparov antradienį atsisakė savo pretenzijų siekti prezidento posto, sakė jo padėjėjas, kaltindamas valdžią dėl nesąžiningo spaudimo.

„Tai dabar techniškai neįmanoma, — žurnalistams sakė atstovas Denis Bilunov. — Laiškas, kurį gavome iš Centrinės rinkimų komisijos, panaikino bet kokią Kasparov dalyvavimo prezidento rinkimuose galimybę“.

Pasak D. Bilunov, kampaniją žlugdo intensyvus valdžios, kuri sutrukdė G. Kasparov šalininkams atlikti visus teisinius veiksmus dėl dalyvavimo kovo 2-ąją įvyksiančiuose rinkimuose, spaudimas.

Ketvirtadienis buvo galutinis terminas surengti mažiausiai 500 šalininkų susirinkimą G. Kasparov kandidatūrai oficialiai iškelti. Paskutinę minutę jiems buvo neleista rinktis jų pasirinktoje vietoje, todėl tai tapo neįmanoma, nurodė D. Bilunov.

Savininkai G. Kasparov judėjimui esą pasakė, kad valdžia pagrįsio jiems „didelėmis problemomis“, jei jie sutiks priimti šį opozicijos vei-

keją.

G. Kasparov yra žinomiausias aktyviausias ilgamečio Kremliaus vadovo V. Putin priešininkas. Neseniai žurnalistų paklaustas, kodėl jis taip nemėgsta buvusio KGB agento, tapusio valstybės vadovu, buvus šachmatininkas atsakė:

— Su V. Putin asmeniškai nesu pažįstamas. Vertinti jo žmogiškas savybes galiu tik remdamasis žiniasklaidos informacija ir tais sprendimais, kuriuos jis priima. Man nepatinka, ką jis daro kaip Rusijos prezidentas. Kaip žmogus, kuris visą gyvenimą užsiimu intelektualine veikla, aš nenoriu, kad mano valstybė virstų naftos ir dujų imperija.

Daug važinėju po Rusiją, bendrauju su daugybe žmonių, ir tai, ką aš mačiau, ką išgirdau, dar kartą patvirtina, jog reikia pokyčių.

Ekonomikos prasme Rusija apimta stagnacijos. To nesijaučia vien dėl naftos sektoriaus reikšmės. Vis auga turitinė diferenciacija. Daugelis regionų atsidūrė katastrofiškoje situacijoje. Suformuota sistema, kuriai korupcija jau nebėra problema, nes pati korupcija tapo sistema.

JAV smerkia baltarusių sumušimą

Washington, DC, gruodžio 13 d. (AFP/BNS) — Jungtinės Valstijos pasmerkė tai, kad Baltarusijoje milicijos pareigūnai trečiadienį smarkiai sumušė už demokratiją kovojančius protestuotojus, kurių mažiausiai viena teko paguldyti į ligoninę.

„Smerkiame brutalios jėgos prieš demonstrantus panaudojimą Minske“, — savo pareiškime nurodo JAV valstybės departamento atstovas Sean McCormack, atskirai paminėdamas opozicinės partijos „Jaunasis frontas“ vadovą Dmitri Fedoruk, į kurį buvo „konkrečiai nusitaikyta“.

D. Fedoruk buvo tarp 100 žmonių, surengusių demonstraciją Minsko centre. Pranešama, kad vaikioti demonstrantų buvo atvykę beveik 200 milicininkų.

Demonstrantai protestavo prieš Rusijos prezidento Vladimir Putin vizitą ir politinės sąjungos su Rusija projektą. V. Putin tai turi aptarti su Baltarusijos vadovu Aleksandr Lukašenko.

Protestuotojai su nacionalinėmis vėliavomis susirinko Spalio aikštėje netoli A. Lukašenko rezidencijos. Atvykus milicijai D. Fedoruk buvo parbloktas ant žemės ir prarado sąmonę.

„Jis su rimtais sužeidimais paguldytas į ligoninę, — sakė S. McCormack. — Tai dar vienas incidentas ilgoje Baltarusijos valdžios represinių aktų prieš savo pačios piliečius virtinėje“.

Pasak S. McCormack, D. Fedoruk ir kitos opozicinės partijos vadovas Anatolij Lebedka buvo baltarusių kovotojų už demokratiją delegacijoje, kuri praėjusią savaitę Washington, DC susitiko su JAV prezidentu George W. Bush ir valstybės sekretore Condoleezza Rice.

„Vėl raginame Baltarusijos valdžią susilaikyti nuo jėgos naudojimo prieš savo pačios žmones ir leisti naudotis pagrindinėmis teisėmis, įskaitant žodžio ir susirinkimų laisvę“, — pridūrė S. McCormack.

EUROPA

BRIUSELIS

Europos Sąjunga ketvirtadienį apkaltino Jungtines Valstijas dėl naujos kovos prieš klimato kaitą sutarties derybų Balyje blokavimo. Jungtinės Tautos perspėjo 190 valstybių susitikimą, kuris baigsis penktadienį, kad užsitęsusi aklavietė reiškia, kad yra grėsmė deryboms suburti „kaip kortų nameliui“. Dėl to sulėtėtų iniciatyva, nukreipta prieš globalinį atšilimą. Derybose nesutaria ma dėl formalių dvejus metus truncančių diskusijų, kada pradėti Kioto protokolą pakeisiantį dokumentą. Visos šalys linkusios į kompromisą, išskyrus JAV.

LONDONAS

Migrantų gimdymo pakilimas Didžiosios Britanijos gyventojų daugumą padidino iki tokio lygmens, koks buvo septintajame dešimtmetyje. Užsieniečiams gimsta vidutiniškai vienas iš penkių visos šalies kūdikių. Nacionalinė statistikos tarnyba skelbia, kad būtent imigrantų šeimose gimę vaikai labiausiai lemia naujagimių daugėjimą Didžiojoje Britanijoje. Vienai užsieniečiai moteriai tenka vidutiniškai 2,5 vaiko, o tarp musulmonių jų yra dar daugiau — statistiškai moterims iš Pakistano bei Bangladešo vidutiniškai tenka po 3,9 vaiko. Britės motinos taip pat pagimdo daugiau kūdikių nei iki šiol, bet užsieniečiams vis tiek gerokai nusileidžia.

VARŠUVA

Net 70 proc. Lenkijos gyventojų pasitiki naujuoju premjeru Donald Tusk — tai didžiausias šalies vyriausybės vadovo populiarumas per pastaruosius 18 metų, rodo apklausa. Lenkijos viešosios nuomonės tyrimo agentūros CBOS duomenimis, antrasis pagal populiarumą šalies politikas yra Valstiečių partijos vadovas Waldemar Pawlak, kuriuo pasitiki 60 proc. apklaustųjų. Toliau sąrašė yra buvęs sveikatos apsaugos ministras profesorius Zbigniew Religa, kuriuo pasitiki 58 proc. lenkų, ir buvęs pre-

zidentas Lech Wałęsa, kuris gavo 55 proc. balsų.

HELSINKIS

Sprendimas dėl Kosovo galutinio statuso bus atidėtas iki ankstyvo pavasario, ketvirtadienį, kitą dieną po to, kai Serbija nusprendė itin svarbius prezidento rinkimus surengti sausio 20-ąją, sakė Europos Sąjungos (ES) plėtros komisaras. Už Vakarų Balkanų valstybių priėmimo į Bendriją priartinimą atsakingo komisaro Olli Rehno, komentaras kol kas yra aiškiausias ženklas, kad ES savo sprendimą priims po minėtų Serbijos rinkimų.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas Vladimir Putin neskuba atsakyti į pasiūlymą tapti kitu šalies premjeru, kurį pateikė jo pasirinktas kandidatas į prezidentus Dmitrij Medvedev. „Taf labai įdomus pasiūlymas, bet dabartiniam prezidentui spręsti, priimti jį ar ne, ir jis turbūt nuspręs vėliau“, — agentūrai sakė kitas vicepremjeras Sergej Ivanov. Pasak jo, pasiūlymas būtų naudingas tuo, kad užtikrintų pastaruosius aštuonerius metus V. Putin administracijos vykdytos politikos tęstinumą. D. Medvedev, kurį V. Putin pasirinko savo politiniu įpėdiniu, paklausė V. Putin, ar jis norėtų likti valdžioje kaip premjeras, kai gegužę baigsis jo antroji kadencija.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Iranas pradeda „islamiškojo automobilio“, kuris bus skirtas musulmonų šalims ir bus gaminamas tik islamo šalyse, gamybą. Naujam automobiliiui gaminti, Islamo konferencijos organizacijos (OIC) valstybės narės steigs bendrą įmonę, pareiškė didžiausios Irano automobilių gamintojos „IranKhodro“ generalinis direktorius Manouchehr Manteghi. „Islamo automobilis — tai bendras Islamo konferencijos organizacijos (OIC) valstybių narių patvirtintas prekinis ženklas, skirtas musulmonų šalims, ir jo tikslas — skatinti šių šalių ūkio ir pramonės plėtrą, didinti musulmonų pasididžiavimą savo valstybėmis“, — pareiškė jis.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Air Freight	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Trucking	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Small Packages	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

KAIP KALBAME

AURELIJA TAMOŠIŪNAITĖ
aurelijat@yahoo.com

Kas, kur ir kiek kalba lietuviškai JAV?

Šį kartą kalbos skyrelyje – kiek kita tema, kuri, tikiuosi, pasirodys jums įdomi, nes liečia JAV gyvenančius lietuvičius. Skaitydami turbūt rasite daugiau skaičių nei žodžių. Tačiau kartais jie būna iškalbingesni.

2000 metų JAV surašymo (US Census) duomenimis, JAV gyvena beveik 660,000 lietuvių kilmės žmonių. Lyginant su kitomis tautinėmis mažumomis JAV, savo skaičiumi esame maža etninė mažuma, sudaranti tik 0.2 proc. visų JAV gyventojų. Palyginti galime su ispanakalbiais, kurių JAV 2000 metais gyveno 35 milijonai, o 2006 – jau 43 milijonai. Tai beveik 10 kartų daugiau nei apskritai lietuvių gyvena Lietuvoje.

Surašymo duomenimis lietuviškai kalbančiųjų skaičius žymiai mažesnis nei lietuvišką kilmę nurodančių žmonių. Teigiama, jog 2000 metais JAV gyveno 38,295 lietuviškai kalbantys žmonės. Skaičius tikrai nedidelis, tačiau reikia turėti omenyje, kad čia suskaičiuoti tik legaliai šalyje gyvenantys lietuviai. Pridėjus nelegalius, skaičius, manau, gerokai šoktelėtų į viršų. Tačiau tikslų duomenų šiuo atveju neturime.

Įdomu, jog nuo 1990 iki 2000 metų lietuviškai kalbančiųjų skaičius JAV sumažėjo beveik 10 procentų: 1990 metų surašymo duomenimis JAV gyveno 55,781 lietuviškai kalbantis žmogus, o 2000 – tik 38,295. Žinant, kad po Nepriklausomybės atgavimo prasidėjo trečioji lietuvių imigracijos banga į JAV, tarsi turėjome turėti atvirkstinį rezultatą – lietuviškai kalbančiųjų skaičius turėjo išaugti, tačiau surašymo duomenys tam prieštarauja. Kodėl taip atsitiko?

Peržiūrėjau paskutinių kelerių (nuo 1998 iki 2006) metų lietuvių atvykimo į JAV duomenis. Didžiausias lietuvių, atvykusių į JAV skaičius pasiektas 2001 metais – tuomet jų į šalį įvažiavo 18,353. Palyginimui galima pateikti 1998 metų skaičių, kuomet į šalį atvyko 8,374 žmonės, t. y. 10 tūkstančių mažiau. Maždaug nuo 2004 metų atvykstančiųjų skaičius beveik nesikeičia, siekia apie 12,000. Tad atvykstančiųjų pikas buvo pasiektas jau po 2000 metų surašymo. Tikėčiau, kad 2010 metų surašymo duomenys parodys daugiau lietuviškai kalbančiųjų JAV nei buvo 2000.

Tad kur daugiausia gyvena lietuvių kilmės asmenų ir lietuviškai kalbančių žmonių? Tikėsite ar ne, tačiau 10 daugiausiai lietuviškai

kalbančiųjų gyvenamų valstijų ir 10 daugiausiai lietuvių kilmės žmonių gyvenamų valstijų sutampa, skiriasi tik jų išsidėstymo tvarka. Tai Illinois, Pennsylvania, California, Massachusetts, New York, Florida, New Jersey, Connecticut, Michigan ir Ohio. Pirmoji abiejuose dešimtuose yra Illinois valstija. Čia gyvena daugiausiai lietuvių kilmę nurodančių žmonių (87,294), taip pat ir daugiausiai lietuviškai kalbančiųjų (10,900). Paskutinė dešimtuose – Ohio valstija – tiek pagal kilmę, tiek pagal kalbančiuosius. Kitų valstijų pasiskirstymas skirtingas. Štai Pennsylvania yra antra pagal lietuvių kilmės asmenis, tačiau tik 6 pagal kalbėtojus, Florida atvirkščiai – 6 pagal lietuvių kilmės asmenis, bet 2 pagal kalbėtojų skaičių. Tai rodo, kad ne visada didžiausias lietuvių kilmės asmenų telkinys turės didžiausią lietuviškai kalbančiųjų skaičių.

Kita vertus, vertinant tokį pasiskirstymą neturėtume pamiršti ir lietuvių imigracijos istorijos. Žinant ją, aišku, kodėl Pennsylvania antra pagal lietuvių kilmės asmenis, bet šešta pagal kalbančiuosius. Dauguma lietuvių į šią valstiją imigravo seniai, dar XIX amžiaus pabaigoje – XX amžiaus pradžioje, todėl jų anūkai ar proanūkiai jau nešneka lietuviškai. Tad nenuostabu, jog kalbančiųjų lietuviškai skaičius ten daug mažesnis.

Žvelgiant į šiuos duomenis persisi ir kita išvada, jog mažumos kalba pamažu nyksta perduodant iš kartos į kartą. Tai natūralus reiškinys, palietęs ne vieną etninę grupę JAV. Ne tik lietuvių ketvirta ar penkta karta JAV nekalba lietuviškai, bet nekalba ir italų, vokiečių, prancūzų, kinų, korejiečių kilmės asmenys. Netgi ispanakalbių trečia karta paprastai kalba jau tik angliškai ir žino pavienius ispanų kalbos žodžius.

JAV kuriama ir jau veikia nemažai dvikalbių programų: vienos jų veikia geriau, kitos blogiau. Siekiama skatinti ir kita kalba kalbančiuosius išlaikyti savo kalbą, kuriamos programos vadinamoms „heritage speakers“, dėstomos specialiai jiems paruoštos kalbos paskaitos universitetuose. Tačiau jokios programos nepadės išlaikyti kalbos, jei to nenorės patys ja kalbantieji. Kalbos išlaikymas ir perdavimas ateities kartoms visų pirma yra asmeninis apsisprendimas. Žmogus, o ne sukurta programa, čia yra svarbiausia.

SANTALKOS FONDAS

Mieli kolegos,

Jau pusantrų metų siekiame kurti teisingą, piliečių orumą puoselėjančią valstybę, darome viską, kad piliečiai jaustųsi tikri savo valstybės šeiminkai.

Šių metų rugsėjo mėnesį įkūrėme viešąją įstaigą – Santalkos fondą. Viliamės, kad tai padės mums sėkmingai siekti užsibrėžtų tikslų ir įgyvendinti esmines pertvarkas valstybės valdymo, savivaldos, teisėtvarkos, švietimo, mokslo bei kultūros srityse. Santalkos fondą įsteigė Gintė Damušytė, Jonas Kronkaitis, Darius Kuolys, Andrius Navickas, Ainė Ramonaitė, Romas Sakadolskis, Diana Skučaitė, Dainius Žalimas, Vaiva Žukienė.

Šio fondo tikslas – remti Piliečių santalkos veiklą, telkti lėšas ir pajėgas pilietiniams projektams įgyvendinti bei remti, informacinei sklaidai ir švietimui. Artimiausiu metu fondas ketina įgyvendinti projektus, skatinančius Lietuvos rinkėjų, jaunimo, bendruomenių ir kitų gyventojų pilietinį aktyvumą.

Mes tik pradėdami savo veiklą. Todėl mums labai reikia Jūsų finansinės paramos, net ir pačios mažiausios – kad galėtume sutelkti žmonių komandą, įsigyti kompiuterių, kitos darbai reikalingos įrangos. Mielieji, kreipiamės į Jus kviesdami pagal išgales paremti Santalkos fondo veiklą ir prisidėti prie Piliečių santalkos puoselėjamų siekių.

Santalkos fondo vardu,

Gintė Damušytė,
valdybos pirmininkė
Diana Skučaitė,
direktorė

Santalkos fondo rekvizitai:
Viešoji įstaiga Santalkos fondas
Šv. Ignoto g. 5,
LT-01120 Vilnius
Įmonės kodas 301133768
Sąskaitos Nr.
LT87 7300 0101 0399 7428
AB bankas „Hansabankas“,
Banko kodas 73000
Tel. +370 5 261 3687,
Faks. +370 5 261 9187,
el. paštas: info@santalka.lt

Santalkos fondo 2008 metais planuojami vykdyti projektai

Projektas „Rinkis rimtai“

Santalka skatins Lietuvos piliečius balsuoti 2008 m. Seimo rinkimuose ir kels balsuotojų sąmoningumą. Ji nerems vienos ideologijos, politinės partijos ar visuomeninio judėjimo kandidatų – Santalka sieks, kad rinkėjai suvoktų, kuo skiriasi kandidatų nuostatos įvairiais klausimais. Santalka surengs viešų diskusijų svarbiais Lietuvai klausimais, kuriuos turėtų spręsti būsimasis Seimas.

Bus parengti būsimos savivaldybių tarybų pilietinės priežiūros planai. Santalka kvies bendruomenes bei kitas organizacijas bendrai pasitelkti pilietinę Lietuvos Seimo ir savivaldybių priežiūrą, rūpintis, kad gyventojai galėtų susipažinti su jos

rezultatais, patys vertinti savo atstovų Vilniuje ir savivaldybėse darbą.

Projektas „Jaunasis lyderis“

Projekto „Jaunasis lyderis“ tikslas – pilietišškai neaktyviausiuose regionuose skatinti jaunimo pilietines iniciatyvas ir suteikti jaunimui žinių, kad šios iniciatyvos būtų įgyvendintos.

Bendruomenių atstovų mokymai

Šiuo projektu bus skatinamos pilietinės iniciatyvos, žmonės bus kviečiami burtis į visuomenines organizacijas, sąjungas, jie bus mokomi suprasti savivaldos bei dalyvaujamosios demokratijos svarbą.

MARGUTIS II
LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

1450 AM banga iš WCEV stoties
KLAUSYKITE KIEKVIENĄ VAKARĄ

Tel. 773-476-2242 nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Skelbimų skyriaus
tel. 773-585-9500

PASLAUGOS

STATE FARM
INSURANCE
AUTOMOBILIO,
NAMŲ, SVEIKATOS IR
GYVYBĖS DRAUDIMAS

Agentas Frank Zapolis
Off. Mgr. Aukšė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654; 773-581-8654

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

LIETUVA IR LATVIJA BENDROS ISTORIJS RAIDOJE

ALEKSAS VITKUS

Nr. 5

Gen. von der Goltz pagaliau išstūmė rusus iš Rygos, ir raudonasis teroras virto baltuoju. Tačiau tolyn į šiaurę žygiuojančią kariuomenę pasitiko jungtinės latvių ir estų pajėgos ir ją smarkiai sumušė. Vakarų sąjungininkų įsakymu sumuštieji turėjo pasitraukti iš Latvijos. Liepos 8 d. į Rygą grįžo ir Ulmanio vyriausybė.

Šiaurės vakarų Lietuvoje kaukazietais plk. Avalov-Bermondto organizavo žygį į Sankt Peterburgą. Prisiėdus gen. Von der Goltz sumuštos kariuomenės likučiams, žygis prasidėjo 1919 m. rudenį, bet juos, žygiuojančius per Latviją, vėl sumušė jungtinės latvių-estų-anglų jėgos. Bėgdami iš Latvijos jie naikino ir degino viską, kas pasitaikė jų kelyje. Mažoji Latvija net paskelbė karą Vokietijai, tikėdamiesi tokiu būdu lengviau išsiderėti atlyginimą už nuostolius. 1920.11.11 iš Latvijos buvo išstumti paskutiniai Raudonosios armijos daliniai. Tuoju prasidėjo taikos derybos.

Ta jungtinė vokiečių rusų kariuomenė, pasiskelbusi kaip kariaujanti prieš bolševikus ir išgarsėjusi bermontininkų vardu, 1919.07.26 ties Kuršėnais pasiekė Lietuvos teritoriją. Nors ten ir toliau plėšikavo, bet Lietuvai tikro priešingumo nerodė. Iki spalio mėnesio užėmė Šiaulius, Radviliškį, Biržus ir Linkuvą, pradėjo ten šeiminkauti ir nuginkluoti silpnas lietuvių įgulas. Kai fronto prieš bolševikus padėtis rytuose gerokai pagerėjo, keli lietuvių pulkai buvo perkelti į Lietuvos šiaurės vakarus. Ten bermontininkai pagaliau susitiko su tikra Lietuvos kariuomene ir lapkričio pabaigoje (21–22 d.) prie Radviliškio buvo smarkiai sumušti.

Baigus išvyti rusus iš Lietuvos, 1920.03.31 Lietuvos užsienio reikalų ministras A. Voldemaras pasiuntė į Maskvą notą, kurioje buvo reikalaujama, kad prieš derybas Rusija turi pripažinti Lietuvos nepriklausomybę etnografinėse jos žemėse – Vilniaus, Kauno, Gardino ir Suvalkų gubernijų ribose. Jau po kelių dienų Rusija atsakė, jog ji pripažįstanti tautų apsisprendimo teisę, o teritorinius klausimus paliksianti taikos deryboms.

Derybos prasidėjo Maskvoje gegužės 7 d., ir pradžioje rusai norėjo suvilioti Lietuvą prisidėti prie karinės sąjungos prieš Lenkiją, už tai Lietuvai žadėdami duoti didesnę teritoriją į rytus ir pietryčius nuo Vilniaus bei palankesnes ekonomines sąlygas. Lietuva nesusigundė ir liko neutrali tame Rusijos–Lenkijos ginče. Derybos tęsėsi daugiau nei du mėnesius, per kuriuos Rusija pagaliau besąlygiškai pripažino Lietuvos neriklausomybę. Taip pat buvo nustatytos ne tik Lietuvos sienos, bet ir kiti reikalai, tokie kaip grąžinimas pabėgėlių, pilietybės klausimai, turto nuostoliai ir t.t. Sovietai įsipareigojo padengti nuostolius, padarytus jos kariuomenės invazijos į Lietuvą metu (3 mln. aukso rublių ir 100,000 ha miško). 1920.07.12 buvo pasirašyta galutinė abiejų kraštų taikos sutartis.

Tuo tarpu pietinis Lietuvos kaimynas taip pat stengėsi atstatyti savo valstybingumą, tik jo žingsniai tam siekti buvo visai kitokie. Vos prasi-

dėjus 1914 metų karui, J. Pilsudskio vedami, lenkų jau anksčiau suorganizuoti legionai įsiveržė iš austrų valdomos Krokuvos į Rusijos valdomą Lenkijos teritoriją, tačiau sukelti bendro lenkų sukilimo prieš rusus jiems nepavyko.

Norėdami ginkluotus lenkus pritraukti prie savės kovai prieš Rusiją, 1916.11.05 Vokietijos ir Austrijos imperatoriai paskelbė nepriklausomos Lenkijos karalystės įkūrimą, nenustatydami jos sienų, bet reikalaudami iš jos glaudžių ryšių su jais.

Lenkai neskubėjo. Panašiai kaip 1944 m. atsitiko su gen. Plechavičiumi, Pilsudskis atsidūrė vokiečių nelaisvėje. Jau 1917.03.30 Kerenskis pripažino Lenkiją nepriklausoma, o 1918.03.03 Brest Litovsk taikos sutartyje su Vokietija jau bolševikinė Rusija atsisakė savo pretenzijų į Lenkijos teritoriją, nors Lenkija liko vokiečių okupuota. Vokiečiams pasidavus 1918.11.11, vienas iš garsiausių 14-os Woodrow Wilson punktų patvirtino Lenkijos nepriklausomybę. Lenkai nuginklavo vokiečius ir atsisuko į Rytus bei į Lietuvą.

Kol Lenkijai ir Lietuvai dar grėsė bolševikų pavojus, jų tarpusavio politinė ir diplomatinė kova nebuvo aštri. Padėtis pasikeitė, kai 1919 m. balandį Lietuvos delegacija nuvyko į Varšuvą dėl Lietuvos nepriklausomybės su sostine Vilniumi pripažinimo. Lenkai derėtis atsisakė. Lietuvos delegacijai dar neišvykus iš Varšuvos, balandžio 19 d. lenkai puolė vis dar bolševikų valdomą Vilnių ir jį užėmė, kai ji tuo laiku ruošėsi užimti lietuvių.

Netrukus prasidėjo ir tikras karas tarp Sovietų Rusijos ir Lenkijos. Labiausiai todėl, kad abi pusės labai godžiai žiūrėjo į plačius Ukrainos plotus ir norėjo juos įjungti į savo teritoriją. Lenkų bandymas užimti Ukrainą prasidėjo 1920 metų balandį. Netrukus krito Kijevas, bet jau liepos mėnesį bolševikų gen. Tuchačevskis pralaužė lenkų frontą ir netrukus atsidūrė prie Varšuvos vartų.

Nepaprastai grėsmingą padėtį išgelbėjo ne tik greita prancūzų pagalba ginklais ir patarimais, bet ir nemažas Pilsudskio karinis sugebėjimas išnaudoti padėtį, kai gen. Tuchačevskio armijoms šiaurėje niekad nepasisėkė sudaryti bendro fronto, susijungiant su pietuose veikiančiomis gen. Budiono armijomis, kurios, užuot žygiavę į Varšuvą, pasuko Lvovo (dabar ukr. Lviv) link. Lenkų maršalas suorganizavo stiprią jėgų grupuotę, su kuria 1920.08.16 smogė į Tuchačevskio kairį sparną ir jį atstūmė nuo Varšuvos. Karo sėkmė pakrypo lenkų pusėn, ir jau rugsėjo mėnesį jie paėmė Minską ir žygiavo tolyn. Mūšiai buvo sustabdyti pasirašius paliaubų sutartį Rygoje 1920.10.12.

Šis istorijoje žinomas kaip stebuklas prie Varšuvos ilgai buvo žinomas ir kaip prancūzų gen. Weygand genialus planas. Po daug metų, patyrinėjus istorinius šaltinius, vokiečių istorikas Hans Roos už Varšuvos išgelbėjimą ar stebuklą prie Vyslos nuopelnus priskiria pačiam Pilsudskui.

Bus daugiau.

Stuburo ir skausmo ligos

**JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
VIK DUGAR, MD**

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
suželdimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

**ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA**
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Dantų gydytojai

**DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA**
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

**SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500**

Frankfurte – diskusijos apie ...

Atkelta iš 5 psl.

Sugrįžti žada vos vienas kitas

Pranešimas apie ekonomikos pažangą Lietuvoje ir migracijos srautus, kurį skaitė Achemos grupės personalo ir administravimo direktorius Eugenijus Nazelskis ir Skampo banko asmeninės bankininkystės skyriaus vadovas Marius Vismantas, virto diskusija tema „Grįžti ar nebegrįžti į Lietuvą“.

Eugenijus Nazelskis viliojo mus sugrįžti ir dirbti Achemos grupės įmonėse. Nors susivienijime išeinančių darbuotojų vis mažėja, rugpjūčio mėnesį grupei trūko 30 vadovų, 142 specialistų ir 259 darbininkų. „Jeigu galėtume rinktis tarp lietuvių ir ieseivio su ta pačia kvalifikacija, atiduotume pirmenybę ieseiviui, todėl kad jie yra drausmingas, tvarkingas, jo požiūris į darbą geresnis negu užaugusių prie socializmo,“ – teigė E. Nazelskis. Tačiau kartu jis užsiminė, kad ieseivio atlyginimas nedaug skiriasi nuo vietinio lietuvių – nebent susivienijimas mokėtų priedą už anglų kalbą – 400 litų.

Kodėl Lietuvoje tik universitetinis išsilavinimas laikomas tikroju? Kodėl susivienijimas Vokietijoje pastudijavusius lietuvių dar norėtų siųsti studijuoti į universitetą Lietuvoje? Ar neatgyvenusi įmonių socialinės paramos sistema – ar ne geriau vietoj išduodamo kelialapio į poilsia vietę, primokėti prie atlyginimo? Suvažiavimo dalyviai, užbėrę pranešėją to-

kiais klausimais, nepasidavė vilioniems. Kai kurie iš jų jau giliai įleidę šaknis Vokietijoje, kiti suprato, kad jiems reikėtų keisti specialybę į naudingesnę, trečiams apskritai imti studijuoti.

Marius Vismantas dalijosi ne tik informacija apie banką, bet ir asmenine patirtimi. Po ilgų metų, praleistų JAV, jis grįžo į Lietuvą. „Nusprendusius grįžti dauguma mus įvertino kaip drąsuolius ir truputį nesveikus, o mūsų šeimos atlyginimas sumažėjo keletą kartų – tačiau pinigai nėra svarbiausia. Svarstant apie grįžimą kyla tokie klausimai kaip vaikų auklėjimas, ryšys su žmonėmis, likusiais Lietuvoje, pagaliau ir klausimas „Vardan ko gyveni?“, – teigė bankininkas. Tačiau ir jis pritarė E. Nazelskiui, pareiškusiam, jog Lietuva išaugo iš vaikiškų kelnų – savamokslių jai nebereikia, o reikia specialistų. Referentų pateikta statistika rodo, jog Lietuvai labai reikia ne tik vadovų ir mokslininkų: Lietuvos universitetuose mokosi daugiau kaip 200 tūkst. studentų, o profesinėse mokyklose vos 6,5 tūkst. moksleivių. „Taip kaip visi žino, jog gydytojas gydo, seselė daro injekcijas, taip kiti irgi daro savo darbą – tai anksčiau galėdavai pateikti medžiotojo bilietą ir sakyti, jog esi pasaulio olimpinio šaudymo čempionas,“ – tvirtino E. Nazelskis.

Drįstu lažintis, kad buvusieji Frankfurte jau nekantriai laukia kitų metų suvažiavimo, kuris vyks lapkričio 28–30 d. Annabergo namuose Bonnoje.

2007 m. gruodžio 1 d. Vokietijos LB nariai trejiems metams išrinko naują VLB tarybą. Ją sudaro 15 visuotinu ir slaptu balsavimu rinkti bendruomenės nariai. Taryba yra aukščiausiasis Vokietijos Lietuvių Bendruomenės organas. Ji renka valdybą, Kontrolės komisiją, Garbės teismą ir kitas svarbias institucijas, nustato bendruomenės veiklos gaires, priima ir keičia Vokietijos LB statutą ir kt.

2007 m. gruodžio 8 d. Vokietijos LB Tarybos rinkimų komisija suskaičiavo balsus ir paskelbė laikinuosius rinkimų rezultatus. Į VLB tarybą išrinkti: Baliulienė, Elena (Hamburgo apylinkė); Bartusevičius, Tomas (Centro apylinkė); Bartusevičius, dr. Vincas (Romuvos apylinkė); Čuplinskas, Rimas (Bonnos apylinkė); Damijonaitis, Arūnas (Frankfurto apylinkė); Henke, Dalia (Hamburgo apylinkė); Lėnertas, dr. Vilis (Romuvos apylinkė); Lipsienė, Bronė (Romuvos apylinkė); Lipsytė, Laima (Romuvos apylinkė); Ručys, Gintaras (Romuvos apylinkė); Šmitas, Andrius (Romuvos apylinkė); Šmitienė, Marija Dambriūnaitė (Romuvos apylinkė); Šiugzdinis, Aidis (Romuvos apylinkė); Šiugzdinis, Antanas (Romuvos apylinkė); Žulys, Klaudas (Berlyno apylinkė).

VLB info.

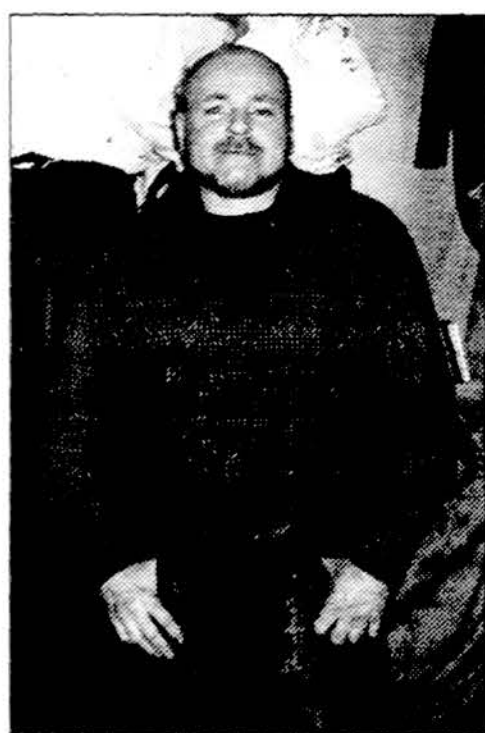
Lietuvių dailės muziejuje – menininkų desantas

Rolandas Kiaulevičius (kairėje) ir Gintaras Jocius baigė darbą.

Žiūrovams dėkoja (iš akirės): aukciono organizatorius Mindaugas Braslauskas ir muzikantai Robertas Vasiliauskas, Gintaras Milius bei Tadas Stalmačinskas.

Fotografas Butautas Barauskas. Taip buvo vaišinami žiūrovai.

Salėje nuotaika buvo puiki.

LAIMA APANAČIENĖ

Žiema, šalta, po apsiaustu lenda šiaurys vėjas. Niekur nesinori eiti, tačiau kaip gali išsėdėti namuose, jei Lietuvių dailės muziejų „okupavo“ net keturi dailininkai ir fotografas. Ir ne tik „okupavo“ – muziejaus salių ir koridoriaus sienas nukabinėjo, grindis nuklojo darbais. Du iš jų susirinkusių žiūrovų akivaizdoje netgi piešė paveikslą.

Viskas prasidėjo prieš metus Čiurlionio galerijoje, kur du menininkai – Rolandas Kiaulevičius iš Connecticut ir Gintaras Jocius iš New Jersey – susibūrė į grupę GIRO ir kartu nutapė savo pirmąjį paveikslą.

Lemonte susirinkę žiūrovai stebėjo jau ketvirtą jų kartu kuriamą paveikslą. Prieš atvykstant į Čikagą jie lankėsi Bostone, kur žiūrovų akivaizdoje piešė kalakutus, dar prieš tai bendrą paveikslą jie piešė Neringos stovykloje, Vermont.

Apžiūrėję parodą, žiūrovai rinkosi į muziejaus galeriją. Joje akį patraukė neįprasta dekoracija – ant pakylų – muzikos instrumentai, šalia – drobe uždengta erdvė, ant jos kabantis rėmas ir šalia pastatytas molbertas su juodos spalvos drobe.

Renginį pradėjo šios parodos sumanytoja Nora Aušrienė. Vakaro pavadinimas „Vandens ženklai“ – neatsitiktinis, pasirodo, visi parodoje dalyvaujantys menininkai gimė po vandens ženklais. Dalyvaujantys parodoje dailininkai atliko ritualą – vandens pilstymą iš vieno ąsočio į kitą. Ritualą galėjai suprasti visaip – tai ir laiko bėgimas, ir gyvenimo tėkmė, galų gale vanduo – gyvybės ir darbo šaltinis. Vandens čiurlenimas pasibaigė supylus jį į indą, pastatytą šalia dažų.

Ėsta šviesos, apšviečiamas kabantis rėmas, už jo – rankų, teptuko mostai. Įrėmintoje erdvėje atsiranda pirmosios linijos, kurios vis ryškėja. Skamba Johann S. Bach muzikos įrašas. Ji vis intensyviau, o linijų paveiksle daugėja. Po kiek laiko žiūrovai pamato garsiosios „Mona Liza“ bruožus.

Nora Aušrienė trumpai papasakoja apie visus parodoje dalyvaujančius dailininkus, ir į salę vėl įžengia Rolandas su Gintaru. Šį kartą jie

„labai užaugę“ – aukšti, pasidabinę frakais. Į sceną lipa muzikantai: Gintaras Milius – mušamieji, Tadas Stalmačinskas – gitara, fleita, vokalas, Robertas Vasiliauskas – sintezatorius, programavimas. Ėsta šviesos (apšvietėjas Juozas Ulevičius), performansas prasideda. Potėpis po potėpio ant juodos spalvos drobės ryškėja vandens gyvūno – žuvies formos. Muzika intensyviau. Intensyviau ir piešinio spalvos, storėja potėpiai, galų gale, matyt, neišlaikysį įtampas, drobė ima suktis, dailininkai dar brūkšteli vieną kitą brūkšnį, braukia liniją, tekšteli sodrios spalvos ant drobės ir pasirašo – GIRO (Gintaras ir Rolandas – pirmieji jų vardų skiemensys). Darbas baigtas. Žiūrovai muša jiems išdalintomis lazdomis, girdisi plojimai, šauksmai „Valio!“ Prasideda aukcionas (jam vadovauja Mindaugas Braslauskas). Kaina, prasidėjusi 79 doleriais, kyla – 100, 200, 300 dolerių... Įtampa didėja, kaina persirita per 400 dol. Nurungusi visus aukciono dalyvius, paveikslą įsigyja Rūta.

Į salę įeina „mergina-stalas“ – ant jos pakietinto sijono išdėliotos vaisės. Visiems linksma. Nora dar kartą pristato muzikantus, naujai sukurto paveikslo autorius ir tylų fotografa iš Lietuvos Butautą Barauską, kurio nuotraukos kabo ant muziejaus koridoriaus sienų.

Noriu pasidžiaugti ne tik pačiu renginiu, bet ir paroda. Smagu matyti, kad dailininkai nesėdi sudėję rankų. Ypač smagu po ilgos tylos pamatyti keramiką Alvido Pakarklio darbus. Reikia tikėtis, kad keramikas ir toliau džiugins meno mylėtojus savo dirbiniais.

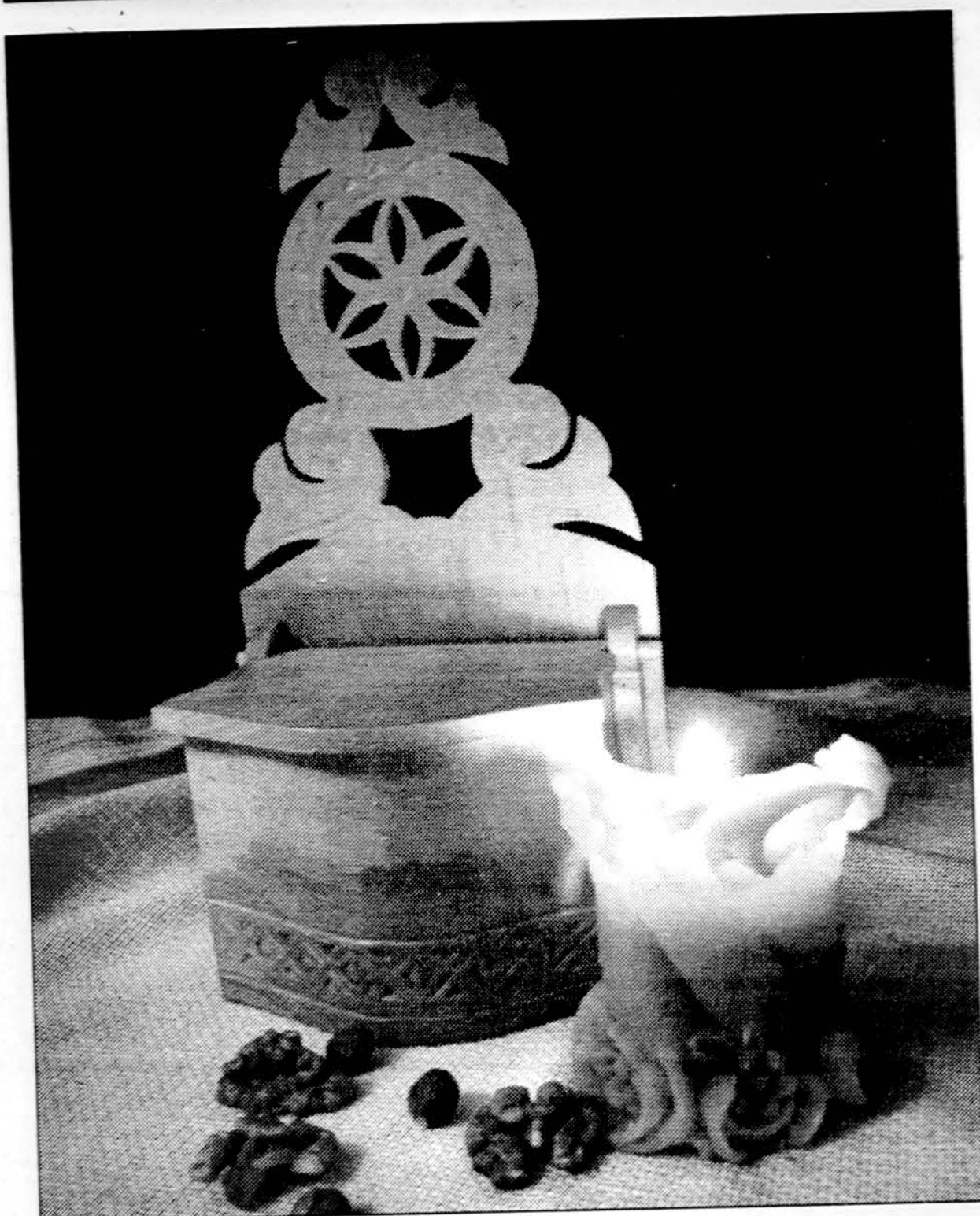
Noriu paminėti ir dar vieną tuo pat metu atidarytą parodą, kuri nebuvo planuota. Netikėtai iš Lietuvos atvykus fotomenininkui Butautui Barauskui, muziejaus koridoriaus sienos pasipuošė jo puikiais fotografijomis. Jose – aktoriai, politikai, menininkai, kuriuos taikli fotografo kamera užfiksavo neįtikėtinose situacijose.

Abi parodos – „Vandens ženklai“ ir fotografijų – Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte veiks visą mėnesį. Siūlau skaitytojams jas aplankyti – nenusivilsite.

Dailininkai Rolandas Kiaulevičius (kairėje) ir Gintaras Jocius dėkoja Rūtai už nupirktą paveikslą.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Brangiausios tradicijos neturėtų išnykti

RIMA KVIKLYTĖ-RUZGIENĖ

Skaičiuodami laiką pasaulio laikrodžiai mus artina prie džiugių metų pabaigos švenčių – šv. Kalėdų. Pasakutini advento vakarą visi, kas tik gali, skuba į savo šeimas: pas tėvelius, močiutes, kad Vakarei žvaigždei užtektų, o žvakidėse sužibus žvakėms, šiam mažam šeimos židinio simboliui, kartu susėstų prie Kūčių stalo ir pasidalintų senais, ko gero nuo šios vakarienės ištakų žinomais labai paprastais valgiais, turinčiais savo simboliką, kurią, deja, dauguma esame primirę ir ant stalo dedame viską, ką turime geriausio, gražiausio ar skaniausio.

Kūčios, kaip jos suprantamos pas mus, nedaugelyje pasaulio valstybių išlikusi prieškalėdinė vakarienė, simbolizuojanti šeimos santarvę, susitelkimą ir gerovę. Dauguma didžiųjų pasaulio valstybių per vadinamą „tautų kraustymosi“ laikotarpį ar religijų kaitą tokį šeimų susibūrimą baigiantis metams, prieš pačias linksmiausias šventes – šv. Kalėdas, jau seniai užmiršo. Lietuviškos Kūčios – unikali vakarienė, kurios metu valgomi tik pasninko valgiai. Tokius valgius gamino ir mūsų protėviai, jų nesudėtingas receptūras palikdami mums kaip kraitį, palikimą, jungiantį kartas. Kūčių vakarą jie tarsi vėl sugrįžta pas mus su patekėjusių žvaigždžių švieselėmis, pabūti prie padengto stalo ir pasidalinti tuo, ką šiandien turime. Todėl dažnai šeimose, kurias tais metais yra palikę artimieji, ant stalo padengiama vieta, tarsi jie būtų čia, šalia mūsų. Tad ir mes perduokime tą tradicinį palikimą savo jaunajai kartai, kad ir ji, po daugelio metų, tiesdama baltą lino staltiesę ant šienelių pabarstyto stalo, dėtų tuos pačius autentiškus, tik šiai vakarienei būdingus valgius ir prisimintų visus išėjusius.

Sėdame prie Kūčių stalo Vakarei žvaigždei sužibus (6-7 val.), švarūs dvasia ir kūnu, atsiprašę vienas kito už skriaudas, kurias gal esame padarę artimiesiems žmonėms. Ši vakarienė nereikalauja išsiginės ar labai puošnios aprangos (palikime ją Kalėdų ar Naujųjų šventėms), jai svetima ir sintetika.

Dengiant stalą vyriausias šeimos narys atneša kvapnų šienelį, kuris paskleidžiamas ant nepadengto stalo – simbolis, kad tik kūtelėje gimęs kūdikėlis Jėzus buvo paguldytas edžiose ant šienelio. Toliau stalą dengia moters, užtiesdamos jį vienspalve lino staltiese. Žiupsnelis šienelio paberiamas ir ant lėkštutės, ant kurios, įtiesus baltą servetėlę, dedama Dievo duona (paplotėlis) – pagrindinis Kūčių stalo akcentas.

Valgiams sudėti labiausiai tinka vienspalviai keramikos ar mediniai, pinti dubenėliai, lėkštės, juose labiausiai išryškėja Kūčių valgių prasmė. Kadangi dauguma Kūčių valgių yra šalti, jie kartu su reikiama indais ir įrankiais sudedami iš karto ant stalo, kad nereikėtų daugybę sykių pakilti nuo stalo ir būtų galima ramiai nusiteikti šiai vakarienei. Ši vakarą reikėtų apsieiti ir be spalvingos egzotikos – iš svetur atvežto ir mūsų aplinkai nebūdingo maisto, atvežtinių vaisių (ryškiaspalvių apelsinų, mandarinų, bananų, kivių, ananasų ir kt.), kurie neabejotinai gali rasti, o ir randa savo vietą ant kitų švenčių stalo.

Bus daugiau.

Rima Kviklytė-Ruzgienė, gyvena Vilniuje, daugelį metų nuo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo Vilniaus Pedagoginiame Institute dėstė kursus apie mitybos pagrindus ir apeiginius valgius. Lietuvių spaudoje yra daug rašiusi apie lietuvių papročius ir lietuviško maisto gaminimą.

A + A ELENA KOJELIENĖ TRUMPAITĖ

Mirė 2007 m. gruodžio 9 d. Kaune, sulaukusi 87 metų, kuri 2005 m. su vyru Juozu iš Amerikos nuolatiniame apsigyvenime buvo grįžusi į Lietuvą.

Elena buvo gimusi Paliepiuose, Ariogalos valsčiuje, Kėdainių apskrityje. Trumpų šeimoje užaugo 11 vaikų, iš kurių keli ėjo mokslus ir įgijo įvairias profesijas. Elena 1939 metais baigė gimnaziją Kėdainiuose ir tu pačių metų rudenį įstojo į Vytauto Didžiojo u-to Matematikos-Gamtos fakultetą, o sovietams okupavus Lietuvą, 1940 metų rudenį persikėlė į Žemės ūkio akademiją Kėdainiuose. Į Vakarus pasitraukė aukštųjų mokslų nebaigusi. Vokietijoje ir vėliau Amerikoje mokytojo išsivijos lituanistinėse mokyklose. 1952 m. ištėkėjusi už Juozo Kojelio augino trijų vaikų šeimą ir talkinė vyrui visuomeninėje veikloje. Kojeliai Amerikoje išaugino ir išmoksino dvi dukras. Dainą ir Rasą, sūnų Liną ir susilaukė dviejų dukračių – Aleksos ir Linos.

A.a. Elenos laidotuvės – privačios.

Giminėms, draugams ir vienminčiams, norintiems a.a. Elenos kelionę į Anapus gelėmis ar kaip kitaip pagerbti, Kojelių šeima siūlo geriau paaugoti *Kojelių šeimos fondui* prie US-Baltic Foundation (nepelno siekianti organizacija, atleista nuo federalinių mokesčių), kuris mokslinėmis studijomis siekia okupacijose kentėjusiai Tėvynei parodyti lietuvių išsivijos tikrąjį veidą.

Aukas Lietuvoje priima **adv. Jonas Kairevičius, A. Mickevičius 47-3, 44243 Kaunas** (tel. 37-223-371, elektroninis paštas: kairevicius@takas.lt); Amerikoje – **adv. Žibutė Brinkienė, 2347 Hillhurst Ave., Los Angeles, CA 90027, USA** (tel. 213-664-4433, elektroninis paštas: zibute28@aol.com).

Kojelių šeima: vyras Juozas, vaikai - Daina, Rasa su vyru Robertu, Linas ir dukraitės - Aleksa ir Lina

LITHUANIAN MERCY LIFT

dėkoja už aukas, kurios buvo paskirtos kovoti prieš savižudybes Lietuvoje. Per spalio mėnesio vąjaukojo:

\$200 – drs. V. ir N. Dharmapuri, IL; Monument Homes/ N. Karasa, CO; Jonas R. Dainauskas, IL.

\$150 – B. R. Plikaitis, IL, Aldonna Ugenas, FL.

\$100 – Benedictas ir Vita Žemaitis, IL; Bernard Covalessky, NJ.

\$50 – Genevieve U. Anoff, IL; dr. Richard M. Parker, IL; Arūnas ir Irena Draugelis, IL; Rūta Ratajczyk, CO; Miglinas TV, IL; Mary Krauchunas, IL; Christopher ir Christine Tosheff, IL; Leokadia Milukas, NY, A. M. ir R. M. Dudėnas, IL; Angelica J. Menciuonas, Edward Leugoud, CA; Henry ir Pranie Kologe, TX, Raminta Jacobs, IL; Eugenijus ir Irena Vilkas, CA; The Phyllis Helland Trust, CA; Zigmąs Griganavičius, CA; Vida ir Benius Grigaliūnas, IL; Ronald M. Bendoraitis, IL; Victoria Karaitis, MI; Vyzas & Associates, V. Vyzas, NJ, Rasa ir Nicholas Read, CA; Rita ir Myron Bezdick, IL; Redwine Farms/Witt, GA; Vytautas ir Alexandrina Saulis, IL.

\$40 – Joseph Bernot, NJ, Vytautas ir Rita Cechanavičius, IL.

\$25 – Thomas G. Kudzma; NH, Emilija Pakštas, IL; Aloyzas ir Birutė Petrikas, CT.

\$20 – William G. Burminauskas, NY; Adelaida Balbata, FL; Julia Kisonas, MI.

\$15 – Jonas ir Izabelė Stankaitis, OH; H. Frederick Forte, TN; Rasa ir Justinas Šarauskas, IL.

\$10 – Apolonia Andrašiusas, IL; Aldona Masiulionis, NY; Mary Cojean, NH; Ona Kartanas, NE; John ir Valeria Jodwalis, IL; Regina G. Kungys, OR.

\$5 – Theresa ir Robert Thomann, NY.

\$2 – Algis Matulis, IL.

Lithuanian Mercy Lift, P. O. Box 88, Palos Heights, IL 60463. Tel. 708-636-6140. Tax ID #36-3810893.

lithuanianmercyliift@yahoo.com www.lithuanianmercyliift.org

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS

PAGUODOS TEL. 1-866-438-7400

Konfidencialumas
garantuojamas

**Skambinkite nemokamai
kiekvieną ketvirtadienį,
nuo 6 val. v. iki 9 val. v. (Čikagos laiku)**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆Pranešame, kad „Draugo“ administracijoje galite nusipirkti Kalėdinių, kalėdinių atvirukų, knygų dovanoms ir kompaktinių plokštelių. Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500.

◆Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje kartu su Balzeko lietuvių kultūros muziejumi rengia susitikimą su Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos Nacionalinio komiteto „Pasaulio atmintis“ nare, Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos Retų knygų ir rankraščių skyriaus vedėja Jolita Steponaitienė. Susitikimas vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. 60629, gruodžio 15 dieną, šeštadienį, 7 val. v. Tel. pasiteiravimui – 773-582-6500.

◆Sekmadienį, gruodžio 16 d. Cicero apylinkės valdyba rengia Prieškalėdinių pabėdavimą. 9 val. r. Šv. Antano bažnyčioje bus atnašaujamos šv. Mišios. Tuoj po Mišių parapijos salėje – Agapė. Po programėlės, kurią atliks parapijos choras, vadovaujamas Vilmos Meilutytės – pabėdavimas ir pašviesinimas. Šv. Antano parapijos parapijiečiai širdingai dėkoja kun. Jauniui Kelpšui už atliktus patarnavimus.

◆Vyresniųjų lietuvių centras „Seklyčia“ ir socialinių reikalų skyrius nedarbs nuo gruodžio 17 d. iki 2008 metų sausio 3 d. Patalpose vyks remontas.

◆Gruodžio 31 d. 8 val. v. visi kviečiami sutikti Naujuosius, 2008 Metus Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programoje: meninė dalis, vakarienė ir pirmieji pusryčiai. Šokiams gros nuotaikinga grupė „Saks-Akord“. Kviečiame dalyvauti poras, šeimas, grupes ir pavienius asmenis. Ramybę ir mašinas saugos policija. Informaciją gauti ir bilietus užsisakyti galite tel. 708-271-7044 arba 773-778-7500. Kaina – 60 dol. asmeniui.

◆2008 m. sausio 18 d., penktadienį, 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago vyks Gerlikų šeimos trijų kartų menininkų parodos atidarymas „Kartos“. Parodoje matysite navių meno atstovės Petronėlės Gerlikienės ir jos sūnaus Pranciškaus Gerliko tapybos darbus bei anūkės Jurgitos Gerlikaitės grafiką. Parodos atidaryme dalyvaus P. Gerlikas, J. Gerlikaitė ir Darius Gerlikas.

◆2008 m. vasario 10 d. 12:30 val. p. p. Lietuvių dailės muziejuje, 14911 127th Street, Lemont, įvyks šių metų Tarptautinio Čiurlionio pianistų konkurso laimėtojo Edvino Minkštimo koncertas. Koncertą organizuoja Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“.

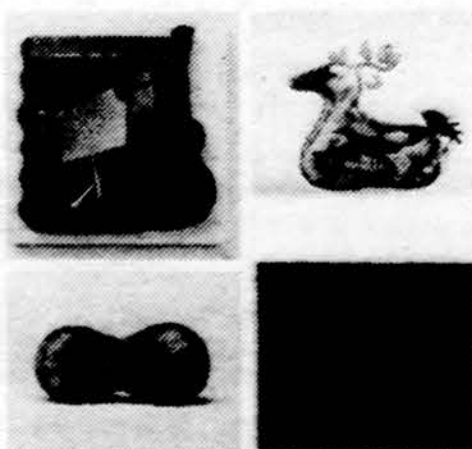
◆Alfonsas Pargauskas praneša draugams ir pažįstamiems, kad persikėlė gyventi į Pasaulio lietuvių centrą. Jam galite skambinti tel. 630-243-1101.

Pirmosiomis gruodžio dienomis Pasaulio lietuvių centre, Lemonte vyko tradicinė kasmetinė Kalėdinė mugė. Nuotraukoje: Aušra Saulienė, buvusi ilgametė „Saulutės“ sekretorė, prie Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė“ prekystalio. Indrė Tijūnėlienė nuotr.

Užsiprenumeruokite „Kultūros barus“

KULTŪROS BARAI 2007

Redakciją pasiekė šių metų „Kultūros barai“ 11 numeris. Skaitydami žurnalą „Kultūros barai“ jausite Lietuvos ir pasaulio kultūros pulsą; prenumeruodami jį, būsite tikri, kad nieko įdomaus nebus išleista iš akių.

Metinė žurnalo kaina – 80 dol. Jų galite užsisakyti per „Kultūros barų“ įgaliotinę Jungtinėse Amerikos valstijose Mariją Paškevičienę, 306 55th Place, Downers Grove, IL 60516.

„Kultūros barai“ – vertinga dovana sau, glimėms, draugams visomis progomis.

Paruošė M. P.

Marija Krupoves

mandolina akompanuoja
Joey Weisenberg

Vilniaus Dainos

Lietuvos tautinių mažumų muzika

Šv. Kazimiero parapijoje
3855 Evans Street
Los Angeles

sekmadienį, vasario 3
7.00 v.v.
bilietai \$20

Remia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės
Friends of Vilnius Yiddish Institute ir LA Lietuvių Bendruomenė

JAV LB LOS ANGELES LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

vasario 3 d., sekmadienį, 7 val. v. kviečia į

Marijos Krupoves koncertą „Vilniaus dainos“, kuriame skambės Lietuvos tautinių mažumų muzika.

Mandolina akompanuos Joey Weisenberg.

Renginys vyks Šv. Kazimiero parapijos salėje,
3855 Evans St., Los Angeles, CA.

Renginį remia tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LR Vyriausybės.

Juozas Raibys, atsidėkodamas už išspausdintą Gražinos Raibienės nekrologą, atsiuntė „Draugui“ 50 dol. auką. Dėkojame Jums.

Lietuvos Vyčių organizacija nudžiugino „Draugą“ dosnia 1,000 dol. parama. Nuoširdžiai dėkojame Vyčiams ir linkime jiems kuo geriausios kloties, remiant ir skatinant lietuvių.

Joseph Petkunas iš Union Pier, MI pratęsė „Draugo“ prenumeratą ir kartu atsiuntė dienraščio leidybai paremti 50 dol. auką. Esame Jums nuoširdžiai dėkingi už paramą.

Bernice Buika, gyvenanti Naples, FL, kartu su „Draugo“ prenumerata atsiuntė laikraščio leidybai paremti 50 dol. auką. Labai Jums dėkojame.

Stasys Surantas iš Rockford, IL užsiprenumeravo „Draugą“ dar metams ir kartu atsiuntė 50 dol. auką. Ačiū už paramą „Draugo“ leidybai.

Vincas Skupeika, gyvenantis Cooper City, FL, paaukojo „Draugui“ 50 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame, kad remiate mūsų dienraščio leidybą. Kiekviena auka mums svarbi.

Vytautas J. Maurutis iš Kirtland, OH mums rašo: „Gerbiame, prieš kiek laiko sužinojau iš 'Draugo', kad esu laimėjęs 'Draugo' loterijoje 300 dolerių. Ačiū, ačiū, ačiū! 100-tą dolerių čekiu siunčiu 'Draugo' redakcijai, o kitus du šimtus dolerių kultūriniais reikalams.“ Sveikiname Vytą J. Maurutį laimėjus loterijoje, bei nuoširdžiai dėkojame jam už dosnią auką.

Gruodžio 30 d., sekmadienį, po šv. Mišių PLC Lietuvių fondo salėje 12:30 val. p. p. įvyks vienos populiariausių Lietuvos grupių „Pusbrollai Allukai ir sesutė“ koncertas. Įėjimas – 15 dol. auka. Dalis renginio pelno bus skirta dienraščiui „Draugas“ paremti.